MATEI VIŞNIEC

Mansardă la Paris cu vedere spre moarte

Cuprins

PERSONAJE

CIORAN
ORBUL CU LUNETA
DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI
HAMALUL
ORBUL CU LUNETA *devenit* PROFESORUL DE FILOSOFIE ORB
TÎNĂRUL CARE VREA SĂ SE SINUCIDĂ
FATA CU IEPURAŞUL
ORBUL CU LUNETA *devenit* ŞEFUL SECŢIEI APATRIZI
DACTILOGRAFA
FEMEIA ÎN ALB (*să fie tot* DISTINSA DOAMNĂ?)
FEMEIA CARE IESE DIN MARE
PREŞEDINTELE
CIORAN TÂNĂR
BOCITOAREA

Actorii pot interpreta mai multe roluri.
Numărul minim de actori: trei femei, patru bărbaţi.

SCENA 1

Muzică tipic pariziană cântată la flaşnetă.

La intrarea în sala de spectacol spectatorii descoperă, proiectată pe o imensă pânză din fundalul scenei, celebra fotografie în care Cioran, Eliade şi Ionesco sunt împreună, în Piaţa Fürstenberg de la Paris.

ORBUL CU LUNETA intră şi începe să-şi monteze telescopul pe un trepied. Personajele din fotografie se fărâmiţează încet, dispar... Nu rămâne decât Piaţa Fürstenberg ca decor al scenei care urmează.

CIORAN intră cu un aer rătăcit, face câţiva paşi prin piaţă, se apropie de ORBUL CU LUNETA.

CIORAN: Domnule orb...
ORBUL CU LUNETA: Poftim?
CIORAN: Scuzaţi-mă vă rog, nu sunteţi cumva dumneavoastră fotograful cu care aveam întâlnire?
ORBUL CU LUNETA: Cum?
CIORAN: Eu sunt Emil Cioran... Nu vă spune nimic numele meu? Aveam o întâlnire aici... cu doi prieteni... şi cu un fotograf... şi de aceea vă întreb dacă nu sunteţi cumva dumneavoastră fotograful?
ORBUL CU LUNETA: Nu, domnule, nu sunt eu.
CIORAN: Sunteţi sigur că nu sunteţi dumneavoastră?
ORBUL CU LUNETA: Domnule, doar vedeţi bine că sunt orb. De unde până unde vă închipuiţi că aş putea să fiu forograf?
CIORAN: Şi totuşi aveţi un trepied...
ORBUL CU LUNETA: Ei şi ce? E pentru telescop.
CIORAN: Îmi pare rău... Nu voiam să vă perturb... Din păcate memoria mea începe s-o ia razna. Poftim, aveam o întâlnire aici şi nici nu mai ştiu la ce oră... Mi s-a spus

să vin ca să facem toți trei o fotografie… o fotografie pentru o editură… eu şi cu aceşti doi prieteni… S-ar părea că suntem prieteni încă din tinerețe… şi că sunt cei mai buni prieteni ai mei… Dar nu-mi mai amintesc cum îi cheamă… Şi nici numele fotografului nu mi-l mai amintesc…

ORBUL CU LUNETA: Eu, domnule, mă numesc Bruno.

CIORAN: Bruno… Deci, e clar, nu sunteți dumneavoastră.

ORBUL CU LUNETA: Toată lumea mă ştie în cartier…

CIORAN: În orice caz, nici nu sunt sigur că am reținut bine numele fotografului… Mi s-a spus că e un fotograf tânăr… specializat în portrete de scriitori… Şi deci mi s-a spus să vin aici… În Piața Fürstenberg… O fi asta, cred, Piața Fürstenberg, doar nu sunt nebun.

ORBUL CU LUNETA: Nu, nu sunteți. Asta e Piața Fürstenberg.

CIORAN: Poftim, nici nu-mi mai amintesc cine era acest Fürstenberg… Dar ce e mai ciudat… ştiți, am impresia că am mai trăit o dată acest moment, această întâlnire… Sau poate că sunt într-o prea mare întârziere şi atunci… nu mai ştiu… De obicei nu întârzii niciodată. Pentru mine punctualitatea e sfântă. Timpul nu-l consider decât o iluzie, dar punctualitatea e importantă… Trebuie să fii nebun să te laşi prins în capcana timpului, dar punctualitatea are un sens pentru că este un semn de respect. Şi de aceea, deci… cum aveam întâlnire cu doi prieteni pe care îi respect mult… din păcate nu-mi mai amintesc cum îi cheamă, şi nici ora la care trebuia să ne vedem…

ORBUL CU LUNETA: Nu-i nimic. Nu vreți mai bine să contemplați puțin cerul, prin telescop? Nu e scump. Pentru un franc puteți să vă uitați la cer timp de cinci minute.

CIORAN: Din păcate, ştiți, pe mine cerul nu mă prea interesează…

ORBUL CU LUNETA: Încercați. O să vedeți. E bine cu telescopul. Nimic nu apropie mai mult decât telescopul. O să vedeți detalii tulburătoare. O să vedeți craterele de pe lună.

CIORAN: Nu, risc să am amețeli... Când mă uit la cer amețesc şi după aceea îmi vine să vomit...

ORBUL CU LUNETA: Încercați, zău, vă ofer cinci minute gratuit... Deşi cred că e încă devreme... Probabil că soarele nu a apus încă... De fapt cât e ora?

CIORAN: Nu ştiu. Când mi-am amintit că trebuia să fiu la întâlnire, am venit într-o fugă. Mi-am uitat şi ceasul şi chiar şi şapca...

ORBUL CU LUNETA: În seara aceasta o să avem lună plină, cel puțin aşa sunt previziunile. Spuneți-mi, domnule, începe odată să se întunece sau nu?

CIORAN: Da, începe uşor să se întunece.

ORBUL CU LUNETA: Se văd deja ceva stele, poate?

CIORAN: Nu. Nu încă. De altfel mă tem că vom avea un cer cam înnourat în noaptea asta.

ORBUL CU LUNETA: Credeți că s-ar putea să plouă?

CIORAN: Nu prea ştiu.

ORBUL CU LUNETA: Dacă cumva începe să plouă, toată munca mea s-a dus pe apa Sâmbetei. Înseamnă c-am ieşit degeaba. În general, când plouă, sunt obligat să fac stânga-mprejur imediat, altfel îmi intră apă între lentile. Şi în orice caz, când plouă nici dracu' n-are chef să se uite la stele. Cum e, domnule, continuă să se întunece sau ce naiba?

CIORAN: Da, continuă să se întunece...

ORBUL CU LUNETA: Da' luna nu se vede, este?

CIORAN: Nu. Îmi pare rău. Cel puțin eu n-o văd... Cerul mi se pare cam pustiu în noaptea asta.

ORBUL CU LUNETA: Nu tu lună, nu tu stele... Bizar...

CIORAN: Nu... Nimic... Numai un tavan gros de nori... Şi care se lasă tot mai jos...

ORBUL CU LUNETA: Da, ştiam... Mereu îmi spun, nu e ăsta locul, piața asta Fürstenberg, potrivit pentru lunetă. Chiar şi când e cerul înstelat, nu se vede mare lucru de aici... Piața asta Fürstenberg e aşa de înghesuită între clădiri, strivită de acoperişurile Parisului... N-are nici o deschidere, domnule...

SCENA 2

Proiecţie pe ecranul din fundal. Imagini din Parcul Luxembourg. În prim plan, un orb care răsuceşte manivela unei flaşnete şi o Doamnă care aruncă firimituri de pâine la porumbei. Porumbeii se ridică brusc în aer şi dispar.

Imaginile cu Parcul Luxembourg se fărâmiţează încet, ca şi cum zborul porumbeilor ar fi perturbat proiecţia.

Rămâne pe scenă DOAMNA CARE FACE FIRIMITURI. CORAN îşi face apariţia, se apropie de ea şi o priveşte timp de câteva lungi momente.

CIORAN: Total stupizi.

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Pardon?

CIORAN: Porumbeii ăştia... sunt total stupizi. Ca toate celelalte păsări de oraş, de altfel.

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: De ce spuneţi asta?

CIORAN: Pentru că şi-au pierdut total libertatea.

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Şi ce dacă şi-au pierdut libertatea?

CIORAN: Nici nu mai ştiu să se hrănească singure.

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Şi ce dacă nu mai ştiu să se hrănească singure?

CIORAN: Noroc că veniţi dumneavoastră aici în fiecare zi ca să le daţi de mâncare. Se spune că e o bună terapie pentru spiritele neliniştite.

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI (îi întinde o bucată de baghetă): Poftim... Vreţi să încercaţi? Vreţi să le aruncaţi câteva firimituri?

CIORAN: Spuneţi-mi, nu cumva sunteţi domnişoara Domnaru, din întâmplare?

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Nu. De ce?

CIORAN: Îmi amintiți de o persoană pe care am cunoscut-o cândva, sunt mulți ani de atunci... Surorile Domnaru, la Sibiu...

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Îmi pare rău. Nu sunt eu domnişoara Domnaru.

CIORAN: Şi totuşi sunt câțiva ani buni de când veniți aici ca să hrăniți porumbeii.

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Da, sunt câțiva ani.

CIORAN: Câteodată mă întreb dacă veniți cu adevărat pentru porumbei.

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Nu, nu vin pentru porumbei.

CIORAN: Niciodată n-am îndrăznit să vă adresez vreo întrebare, dar astăzi...

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: De fapt vin pentru dumneavoastră.

CIORAN: A, aşa da. Asta era şi impresia mea. De fapt îmi dați târcoale de vreo zece ani.

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Dintotdeauna, domnule Cioran.

CIORAN: Şi scrisorile acestea frumoase, pe care le primesc cam o dată pe săptămână, tot de vreo zece ani...

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Nu, nu vin de la mine.

CIORAN: Poate ştiți unde locuiesc?

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Da.

CIORAN: Vă pun această întrebare pentru că astăzi mi s-a întâmplat un lucru incredibil. Azi dimineață m-am dus la Editura Gallimard şi, când am ieşit ca să mă duc acasă, nu mi-am mai amintit drumul de întoarcere.

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Ştiu.

CIORAN: Cum aşa? De unde ştiți?

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Ştiu pentru că eu sunt memoria dumneavoastră, domnule Cioran.

CIORAN: Da... De ce nu... În sfârşit... Dar nu găsiţi că e ciudat, distinsa mea Doamnă Memorie, ca să nu-mi mai amintesc de drumul spre casă?

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Da, e ciudat.

CIORAN: Nu-i aşa? Cel puţin în privinţa asta suntem de acord. De aceea de altfel mi-am permis să vă importunez. Dat fiind că prezenţa dumneavoastră îmi este atât de familiară, m-am gândit că, poate... poate mi-aţi putea face acest serviciu... să-mi spuneţi unde locuiesc...

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Locuiţi pe strada Odéon la numărul 21, domnule Cioran.

CIORAN: Ciudat. Iată o adresă care nu-mi spune absolut nimic.

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Imobilul are patru etaje, plus mansardă. Iar dumneavoastră locuiţi la mansardă în două odăi minuscule, chiar sub acoperiş.

(CIORAN scoate din buzunar o cheie.)

CIORAN: Iar asta probabil că e cheia de la apartament, nu-i aşa?

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Se poate, nu ştiu...

CIORAN: Locuiţi şi dumneavoastră cumva tot în acest cartier?

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Nu, eu locuiesc mult mai departe.

CIORAN: Anul trecut, cred că era în octombrie dacă îmi amintesc bine, am făcut o lungă plimbare pe malul mării, la Dieppe... Era tocmai momentul refluxului şi m-am plimbat timp de vreo patru ore... Şi la un moment dat o femeie a ieşit din mare şi a venit să mă întrebe dacă nu i-am văzut bicicleta. Nu eraţi cumva tot dumneavoastră, din întâmplare?

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Da, eram tot eu.

CIORAN: Şi apoi aţi dispărut imediat... Cum aţi făcut ca să vă eclipsaţi aşa de repede?

(DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI nu răspunde.)

CIORAN: Strada Odéon, numărul 21, parcă aţi spus.
DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Da.
CIORAN: Sunteţi sigură?
DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Sigură.
CIORAN: Păi... bine atunci. Am să vă las. Pe unde s-o iau ca să găsesc strada?
DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Clădirea aceea mare cu acoperiş o vedeţi?
CIORAN: Da.
DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Acolo e Teatrul Odéon. Iar strada Odéon e chiar în faţă.
CIORAN: E clar, distinsă Doamnă Memorie... Am început să vă pierd... Dar ceea ce e ciudat, e că vă pierd în dezordine. Aş spune chiar în cea mai totală dezordine...

(Pauză. Doamna continuă să facă firimituri, chiar dacă porumbeii nu şi-au mai făcut apariţia.)

CIORAN: Vă place parcul ăsta?
DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Nu cine ştie ce.
CIORAN: Dar ăsta-i parcul Luxembourg, nu-i aşa?
DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Da.
CIORAN: Vedeţi că totuşi îmi amintesc măcar atât? Când am ieşit de la Editura Gallimard şi când m-am văzut în stradă, n-am mai ştiut unde voiam să merg. Nu ştiam dacă trebuie s-o iau la stânga sau la dreapta. Am ezitat un moment, şi apoi mi-am spus... „păi, la mine vreau să merg, vreau să mă întorc acasă”. Numai că sintagma asta, „acasă”, nu-mi mai spunea absolut nimic. Am

simţit în mine un fel de gaură neagră totală... Ca un actor care uită brusc o replică... o replică esenţială... Imaginaţi-vă că Richard al III-lea uită replica „un regat pentru un cal”... O replică cheie, totuşi... Cum să uiţi o replică cheie ? Ai uitat-o, ai stricat tot... Nu e permis să uiţi o replică cheie, nici măcar o parte dintr-o replică cheie... Un regat pentru... pentru memoria mea... Nu? Sună prost.

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Un regat pentru câteva firimituri...

CIORAN: Exact ce ziceam şi eu... Un regat pentru câteva firimituri din memoria mea... Vă place parcul ăsta?

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Nu cine ştie ce.

CIORAN: Nici eu nu mă dau în vânt după el. Şi cu toate acestea e un parc care a devenit un mit. Spui Paris, spui Jardin du Luxembourg. Nici mie nu-mi prea pace, în schimb mă simt bine când mă plimb pe aleile sale şi mă gândesc numai la banalităţi. În unele perioade ale anului vin aici o dată sau chiar de două ori pe zi. Şi încerc să mă concentrez numai pe gânduri banale... Există idei banale de dimineaţă şi idei banale de seară... O plăcere, să te gândeşti la banalităţi în acest parc mitic, printre turiştii care fac poze şi printre mamele şi taţii care îşi plimbă copiii... Trebuie să recunosc că uneori mă simt ca un asasin în mijlocul tuturor acestor oameni. Şi ştiu că s-ar simţi foarte ofensaţi dacă ar şti cât de mult îmi foloseşte acest parc mitic pentru decantarea gândurilor mele banale...

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: E cam lipsit de verdeaţă. De fapt, ceea ce îi lipseşte este iarba.

(În timp ce îşi continuă dialogul, cele două personaje încep să se scufunde încet, extrem de încet, în pământ, ca şi cum ar fi înghiţite de nisipuri mişcătoare. Nici Cioran şi nici Doamna nu acordă însă nici o importanţă acestui fapt.)

CIORAN: Da, iar atunci când plouă orice plimbare în parc devine un chin. Tot pământul ăsta se înmoaie, se transformă într-un aluat. Imposibil să te mai plimbi prin parcul Luxembourg când păşeşti pe alei de aluat. Practic rişti în fiecare moment să fii înghițit de această materie cleioasă, rişti ca aceste alei carteziene să te aspire în măruntaiele lor. Mă întreb dacă Prefectura pariziană va avea vreodată curajul să publice adevăratele statistici privind pietonii care au dispărut, în zilele ploioase, în parcul Luxembourg.

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: N-or s-o facă niciodată. Eu am lucrat la Prefectură şi îi cunosc bine pe cei de la Prefectură.

(Pauză.)

CIORAN: Strada Odéon numărul 21, lângă Teatrul Odéon... Şi totuşi era o replică esențială... Imaginați-l pe Hamlet care uită să spună „to be or not to be"... Sunt câteva ore bune de când mă tot învârt în parcul ăsta... Şi recunosc cu toată jena că mi s-a făcut puțin foame... (Pauză.) Ce noroc am avut să vă întâlnesc... Ştiți, faptul că aveți obiceiul de a veni aici, şi de a da mâncare la porumbei, mi s-a fixat în memorie mai bine decât propria mea adresă... Iar acum mă simt uşurat că v-am povestit toate astea... De fapt vă povestesc tot fără nici o rezervă pentru că sunteți o necunoscută. Pentru mine sunteți doamna care face firimituri. Iar ceea ce v-am spus n-am mărturisit încă în fața nimănui. Nici măcar mie n-am avut curajul să-mi spun într-un mod sincer ceea ce v-am spus dumneavoastră...

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI (scoate încă o bucată de pâine): Vreți să mâncați câteva firimituri?

CIORAN: Da, mulțumesc.

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Sunt cam uscate.

CIORAN: Nu-i nimic. (*Ciugulind din pâine.*) Unde or fi fiind porumbeii ăştia? De neînțeles... Păcat de marea asta de firimituri. De obicei se reped imediat la firimituri.

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Or să vină.

(Cele două personaje continuă să intre uşor în pământ.)

CIORAN: Trebuie totuşi să recunoaşteți că păsările care trăiesc la oraş sunt din ce în ce mai proaste.

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Nu încape îndoială. De aceea le şi aduc firimituri.

CIORAN: Deja că păsările care trăiesc la oraş zboară, în medie, mai puțin decât păsările care trăiesc la țară. S-ar putea spune că păsările care trăiesc la oraş sunt obosite de propriile lor aripi, de faptul de a avea aripi. Dar poate că însăşi specia umană s-a născut în felul acesta. La început oamenii erau un fel de păsări, o specie total liberă care ştia să zboare... Şi apoi toate aceste ființe au început să devină din ce în ce mai greoaie, din ce în ce mai leneşe, mai prostovane... Şi au sfârşit prin a se debarasa de aripile lor, au coborât definitiv pe pământ. Şi aşa s-a născut omul. (*Pauză. Cioran continuă să ronțăie firimituri de pâine.*) La Prefectură ați lucrat pentru ce serviciu?

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Pentru Serviciul de Apatrizi.

CIORAN: Iertați-mă că insist, dar eu tot n-am înțeles, de fapt cine sunteți dumneavoastră?

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Dar v-am spus deja, sunt memoria domnului Cioran, memoria dumneavoastră.

(Cei doi sunt aproape total înghițiți de pământ, nu mai sunt vizibile decât capetele lor.)

CIORAN: Da… Nu m-am gândit la asta, deşi… Da, de ce nu, dacă ne gândim că… În cele din urmă… Da, sunteți memoria mea, e normal, deşi… Ce voiam să vă întreb… De fapt de ce faceți atâtea firimituri?

SCENA 3

Pufăitul unei locomotive cu aburi. Proiecție pe ecran: imagini din anii 40 ale celebrului tren Orient Expres intrând în Gara de Est la Paris.

Imaginile se fărâmițează şi dispar. Rămâne, pe scenă, CIORAN care doarme ca un vagabond pe un cărucior de bagaje. Nu departe de află un automat de cafea.

HAMALUL îşi face apariția şi începe să-l scuture uşor pe CIORAN.

HAMALUL: Domnu'... Domnu', nu vă supărați...
CIORAN (tresărind): Ce e?
HAMALUL: Am nevoie de cărucior.
CIORAN (amețit, fără să se mişte): Da...
HAMALUL: Căruciorul ăsta e al meu...
CIORAN: Da...

(Face un efort ca să se ridice dar nu reuşeşte.)

CIORAN: M-am închilozat de tot... Iertați-mă... Am aşteptat trenul care trebuia să vină de la Bucureşti... Orient Expresul... Şi cum trenul avea întârziere am ațipit... Nici nu mai ştiu cât e ora...
HAMALUL: E ora trei dimineața, domnule.
CIORAN: Şi Orient Expresul? A sosit?
HAMALUL: Nu era prevăzut în noaptea asta nici un Orient Expres, domnule.
CIORAN: Ba da... L-am văzut afişat şi pe panouri... Orient Expresul era aşteptat la linia cinci.
HAMALUL: Vi s-a părut. Nu e aşteptat nici un tren internațional la linia cinci.

CIORAN: Imposibil. Păi dacă e aşa înseamnă că m-am încurcat de tot. Ca să nu mai spun că-mi aşteptam fratele. Am un frate care trebuie să vină de la Bucureşti. N-ați văzut cumva pe cineva rătăcind prin gară cu un aer pierdut? Un domn mai în vârstă care nu vorbeşte prea bine franceza?

HAMALUL: Nu, domnule. Gara este pustie la ora asta. Iar eu am nevoie acum de căruciorul meu de bagaje. De mai bine de trei ore dormiți pe căruciorul meu de bagaje. Păreți cam obosit. Poate să chemați pe cineva din familie să vină să vă ia.

CIORAN: Da, tocmai de aia îl aşteptam pe fratele meu... care trebuie să vină de la Bucureşti. Chiar sunteți sigur că nu e prevăzut nici un tren de la Bucureşti?

HAMALUL: Poate că aşteptați trenul de la Budapesta.

CIORAN: Nu, aştept trenul de la Bucureşti.

HAMALUL: Nu, domnule, nu există nici un tren în gara asta care să vină de la Bucureşti. Poate că ați amestecat gările. Trenul de la Budapesta, da, trenul de la Budapesta a sosit acum două ore... Dar celălalt, care ziceți că trebuie să vină de la... cum îi zice...

CIORAN: Bucureşti... Trenul de Bucureşti.

HAMALUL: Domnule, eu car bagajele în gara asta de treizeci de ani. Şi n-am văzut niciodată nici un tren care să vină de la...

CIORAN: De la Bucureşti?

HAMALUL: De la Bucureşti... Nu. De la Budapesta da, dar nu de la Bucureşti.

CIORAN: Şi totuşi fratele meu a venit de mai multe ori la Paris... Şi întotdeauna l-am aşteptat la Gara de Est... Dintr-un motiv care îmi scapă, aici la Paris, trenurile care vin din Europa de Răsărit ajung la Gara de Est... Iar ceea ce-mi spuneți dumneavoastră mă miră foarte tare.

HAMALUL: Poate că fratele dumneavoastră a venit de fiecare dată de la Bucureşti dar cu trenul de Budapesta... Şi v-a scăpat chestia asta.

CIORAN: Nu ştiu… nu mai ştiu nimic… Memoria mea se fărâmițează… Uitați-mă, am firimituri până şi în buzunare… (Scoate câteva firimituri de pâine.) De altfel toată ziua am stat împreună cu o distinsă doamnă, în Parcul Luxembourg, o doamnă care m-a ajutat şi pe mine să fac firimituri… nici nu mai ştiu de când n-am trecut pe acasă… Şi ce sigur eram că Orient Expresul trece prin Bucureşti.

HAMALUL: Nu. Prin Budapesta da, dar prin Bucureşti nu.

CIORAN: Da, e vina noastră… Dar totuşi ați auzit vorbindu-se de Bucureşti…

HAMALUL: Nu ştiu, domnule… Eu m-am născut în Algeria. Toată copilăria mi-am petrecut-o în Algeria, în Franța n-am venit decât după război. Când eram copil vorbeam araba aşa cum vorbesc franceza. Dar între timp araba am uitat-o de tot…

CIORAN: Dar numele ăsta, Bucureşti, vă spune totuşi ceva…

HAMALUL: Văd că sunteți foarte obosit, domnule. Nu vreți să vă chem un taxi? Aveți bani pentru un taxi?

CIORAN: Nu, am să mă întorc pe jos. Şi cine ştie, poate că aveți dreptate. Nici un tren nu vine niciodată de la Bucureşti. În definitiv, e logic… Ce tren să vină dinspre neant? Ați intuit bine, domnule, Bucureştiul este capitala unei găuri negre… capitala unei găuri istorice… pentru că țara mea de origine este o formă de anemie axiologică. E normal, deci, care nici un tren să nu vină de acolo… Şi totuşi mi-am lăsat un frate în țara asta… Îl cheamă Aurel… Relu…

HAMALUL (*scoate o broşură cu mersul trenurilor*): Poftim, am chiar toate orarele cu trenurile de noapte… Uitați, nu mint, Budapesta, da, există… Dar celălalt oraş… cum i-ați spus că îl cheamă…

CIORAN (înfrânt, epuizat): Nu ştiu… Nu mai ştiu…

HAMALUL: Vă spun eu, ați încurcat numele oraşelor. Nu m-aş mira să fiți şi dumneavoastră tot de la Budapesta.

CIORAN: Da… şi eu sunt tot de la Budapesta.
HAMALUL: E frumos la Budapesta?
CIORAN: Da, e frumos…
HAMALUL: Vreți cumva o cafea?

(HAMALUL introduce o monedă în automatul de cafea.)

CIORAN: O cafea? De ce nu?
HAMALUL: Poftim, vă ofer o cafea. Ştiu eu ce însemnă să fii străin în țara asta. Şi eu sunt tot un străin. Deşi sunt francez. Francez născut în Algeria, şi totuşi străin în Franța.

(HAMALUL îi întinde lui CIORAN paharul în plastic plin de cafea.)

CIORAN: Mulțumesc… Mulțumesc mult…
HAMALUL: Văd că aveți un mic accent… Mai ales când îl pronunțați pe r… E accentul de la…
CIORAN: Da, e accentul de la Budapesta…

Difuzorul gării emite un semnal care precede de obicei anunțurile privind plecarea trenurilor. Apoi, o blândă voce feminină spune: „Trenul Orient-Expres, de la Paris, linia cinci, pleacă peste cinci minute în direcția Strasbourg, München, Praga, Viena, Budapesta, Coasta Boacii – Răşinari, Bucureşti, Sofia, Istanbul… Persoanele care i- au condus pe călători la tren sunt rugate să coboare din vagoane…”

CIORAN (*înviorat dintr-o dată*): Ați auzit? Ați auzit anunțul?
HAMALUL: Care anunț?
CIORAN: Păi… trenul, e tras, tocmai l-a anunțat, e la linia cinci…
HAMALUL: La linia cinci nu e nici țipenie de tren, domnule.
CIORAN: Dar, tocmai l-au anunțat…

HAMALUL: La linia cinci nu e nici țipenie de tren, domnule…

(DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI îşi face apariția urmată de ORBUL CU LUNETA. Amândoi împing un cărucior plin de baloturi şi dau impresia că se îndreaptă spre linia cinci. Pe măsură ce doamna şi orbul se apropie, devine vizibil şi conținutul bagajelor: porumbei morți compresați.)

CIORAN (*către HAMAL*): Cum adică… Păi ia uitați-vă… şi călătorii ăştia care caută linia cinci… (*Către DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FORIMITURI şi ORBUL CU LUNETA*.) Doamnă… Domnule fotograf… Plecați?

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: La revedere, domnule Cioran!

CIORAN (*către HAMAL*): O vedeți? Ea e… Doamna care trece… este memoria mea… (*Către DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI.*) Doamnă, v-ați abandonat porumbeii? Cine o să le mai arunce firimituri? Doamnă, aşteptați-mă… Domnule fotograf, aşteptați-mă… (*CIORAN este prea obosit ca să-i poată urma.*) Sunt aici… Plecați cu Orient Expresul?

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Da, domnule Cioran. Ne întoarcem acasă.

(Cuplul se îndepărtează împingând căruciorul.)

CIORAN (*către HAMAL*): Ia te uită, se întoarce acasă… Unde o fi această casă, nu ştiu, dar de întors se întoarce… Memoria mea se întoarce la ea acasă cu Orient Expresul…

HAMALUL: Mda… păi, am să vă cam părăsesc, domnule… (*Îşi recuperează căruciorul de cărat bagaje.*) Aveți grijă de dumneavoastră… La revedere… Uitați, vă las aici broşura cu orarele… Păstrați-o… Sunt marcate toate sosirile trenurilor internaționale care vin din Est…

(HAMALUL lasă broşura în mâna lui Cioran şi pleacă.)

CIORAN (*către HAMALUL*): La revedere… (*Către doamna şi orbul.*) La revedere…

(Se aude din nou semnalul transmis prin difuzorul gării, şi apoi anunţul rostit de o blândă voce feminină. „Trenul Orient-Expres, pleacă peste un minut de la linia cinci în direcţia Strasbourg, München, Praga, Viena, Budapesta, Coasta Boacii – Răşinari, Bucureşti, Sofia, Istanbul… Plecarea trenului Orient-Expres est iminentă. Atenţie la închiderea automată a uşilor. Îndepărtaţi-vă de linia cinci. Îndepărtaţi-vă de linia pustie. Repet. Îndepărtaţi-vă de linia cinci. Îndepărtaţi-vă de linia cinci care este total pustie.")

CIORAN (către difuzorul gării): Da, da… Imediat…

SCENA 4

Proiecție pe ecranul gigantic: imagini ale Sorbonei. Curtea Sorbonei, biblioteca, un mare amfiteatru...

Imaginile se fărâmițează şi dispar. Rămân însă pe scenă elementele unui amfiteatru: o estradă, o catedră pe estradă, o tablă neagră în spatele catedrei, etc.

ORBUL CU LUNETA intră. El ține luneta sub un braț, trepiedul sub celălalt braț. Într-o mână are un baston alb şi în cealaltă o veche geantă de profesor universitar, burduşită cu cărți şi note. El înaintează cu prudență, cercetând mereu configurația terenului cu ajutorul bastonului alb. Gesturile sale sunt însă destul de dezordonate, bastonul zvâcneşte în toate direcțiile.

Drumul de la uşă la catedră devine o adevărată aventură, ORBUL CU LUNETA răstoarnă un scaun, alunecă de mai multe ori, îşi scapă de mai multe ori trepiedul pe jos, etc.

În sfârşit, ajuns în spatele catedrei, ORBUL CU LUNETA îşi etalează pe catedră luneta, trepiedul şi geanta. Cu gestul sigure, montează luneta pe trepied şi îndreaptă luneta spre spectatori. Deschide geanta şi scoate mai multe cărți. Mai târziu vom vedea că sunt cărțile lui Cioran.

ORBUL CU LUNETA devine *PROFESORUL DE FILOSOFIE ORB.*

PROFESORUL DE FILOSOFIE ORB: Bună ziua. Începem aşadar astăzi cursul nostru de filosofie contemporană... Şi ne vom ocupa, timp de trei luni, de Cioran.

(Se îndreaptă spre tablă, caută creta şi scrie pe tablă cu litere mari „CIORAN”. Încearcă să pună din nou creta pe marginea tablei dar nu reuşeşte şi creta cade pe jos.)

Ne vom ocupa de Cioran pentru că acest filosof ocupă, după opinia mea, un loc special în peisajul gândirii contemporane. Un peisaj care este, cum ştiţi şi dumneavoastră, destul de accidentat, destul de desfigurat, destul de contradictoriu şi destul de tristuliu... Ei bine, am să vă propun să utilizăm un termen care ţine mai degrabă de geografie, adică termenul hău, pentru a surprinde în profunzime demersul filosofic al lui Cioran. Pentru că gândirea lui Cioran se manifestă, în contextul peisajului tristuliu pe care l-am evocat, ca un adevărat hău. Ştiţi, sper, ce înseamnă cuvântul hău. În orice caz prefer să vă citez definiţia cuvântului hău dată de Dicţionarul Enciclopedic. „Hău – depresiune naturală foarte profundă cu pereţi abrupţi." Acesta este sensul propriu al cuvântului. Dar cuvântul hău are şi un sens figurat, mai subtil, care ar putea însemna „pericol, dezastru".

Iată, deci, ce reprezintă gândirea lui Cioran, la propriu şi la figurat, în peisajul filosofiei contemporane. Este o gândire care îţi dă ameţeli. Dacă n-aţi avut încă niciodată senzaţia de ameţeală, urcaţi la ultimul etaj al Turnului Montparnasse, ieşiţi pe terasă, urcaţi-vă pe balustradă şi staţi aşa în picioare pe balustradă uitându-vă în jos. Veţi înţelege în felul acesta adevărata natură a gândirii lui Cioran. Această experienţă vă va da şansa de a percepe fizic profunzimea de spirit a domnului Cioran.

Deci, gândirea lui Cioran se prezintă ca un hău spiritual enorm. Un hău fără fund, o adevărată gaură neagră care, de o jumătate de secol, aspiră şi transformă în neant totul, toate ideile Occidentului şi ale Orientului, toate adevărurile şi contra-adevărurile, toate preceptele morale şi toate reperele axiologice... Nimic nu scapă de maşina de râşnit idei a domnului Cioran... utopiile, credinţele religioase, tradiţiile, mentalităţile, doctrinele, ideologiile... Ciuliţi-vă urechile şi ascultaţi horcăitul disperat pe care îl emite acest amfiteatru ori de câte ori este formulată o idee în incinta lui... Auziţi un fel de horcăit care creşte în intensitate? (Brusc una din ferestre se deschide şi perdelele sunt aspirate cu un fel de horcăit în exterior, ca şi cum o gură gigantică s-ar sufoca şi ar căuta să inhaleze cât mai mult aer.) Aceasta este gândirea lui Cioran, este hăul demersului critic al domnului Cioran pe cale de a ne aspira chiar în acest moment pe toţi pentru a ne aneantiza.

(Profesorul orb caută carafa cu apă, umple un pahar, bea o gură. Repune paharul pe catedră dar face o mişcare greşită şi îl răstoarnă. Repune carafa pe catedră dar şi ea se răstoarnă. Apa se răspândeşte peste cărți. Profesorul orb încearcă să salveze cărțile dar este prea târziu.)

Prin urmare... Consider că gândirea lui Cioran este un hău întrucât, pentru Cioran, omul nu apare decât ca o aberație a materiei. Pentru Cioran, omul nu este decât un accident care desfigurează natura, care poluează eternitatea. Cioran, care detestă totul, inclusiv propria sa gândire, nu a construit niciodată un adevărat sistem filosofic. El avea oroare de sistemele filosofice...

(Profesorul orb scutură cărțile pentru a usca paginile.)

Era suficient să audă cuvântul sistem şi îi venea să vomite... Din cauza aceasta, de altfel, a avut grijă să-şi dinamiteze cu contradicții insuportabile propria gândire. Şi aceasta ca să nu lase cumva vreo fisură spiritului de sistem, ca spiritul de sistem să se infiltreze în gândirea sa. Şi pentru ca nu cumva să ne dea cea mai mică şansă de a-i rezuma gândirea, de a i-o sintetiza. Modalitatea sa de a reflecta este un câmp minat. Altfel spus, el se amuză enunțând un lucru, iar zece sau cincisprezece pagini mai departe, sau doi trei ani mai târziu, spunând exact contrariul. Acesta este Cioran. Se contrazice în tot ce spune cu o metodă diabolică, pentru a ne împiedica să surprindem esența gândirii sale. Şi de fapt îşi bate puțin joc de noi, dar cu ce grație, Dumnezeule, cu ce grație!

(Constatând cu dezgust că toate cărțile de pe catedră sunt ude şi imposibil de uscat, începe să le arunce în coşul de gunoi.

Uşa de deschide. O rafală de vânt mătură scena şi răstoarnă un scaun. Zeci de pagini zboară prin aer (notele de curs ale studenților?). Intră CIORAN, umil, cu un aer rătăcit.)

CIORAN: Bună ziua... Scuzați-mă că vă deranjez... Nu ştiți cumva unde e cantina? Caut cantina universitară...

PROFESORUL DE FILOSOFIE ORB: Vă rog să închideți uşa aceea, pentru numele lui Dumnezeu!

CIORAN: Parcă exista o cantină universitară pe aici, din câte îmi amintesc... Sau mă înşel?

PROFESORUL DE FILOSOFIE ORB: Da, vă înşelați!

CIORAN: Problema e că... a trecut deja o bună bucată de vreme de când n-am mai mâncat la cantina de la Sorbona... Altădată mâncam aici chiar şi de două ori pe zi... Îmi cer scuze dacă...

PROFESORUL DE FILOSOFIE ORB: Nu aveți dreptul să intrați aici. Aici e Sorbona. Aici e un amfiteatru.

CIORAN: Da, mâncam la prânz şi seara... Era bună, cantina asta... Ani şi ani de zile am mâncat la cantina asta universitară până când, într-o bună zi, mi-au spus că depăşisem limita de vârstă...

PROFESORUL DE FILOSOFIE ORB: Ați venit cumva pentru cursul despre Cioran? În orice caz, sunteți în întârziere.

CIORAN: Şi cum depăşisem limita de vârstă nu m-au mai admis la cantină ca student... Mi-au spus că nu se mai putea... Păcat... Eu aş fi mâncat la cantina asta toată viața...

PROFESORUL DE FILOSOFIE ORB: Sunteți în întârziere, domnule Cioran, şi mie nu-mi place că repet cursul pentru cei care întârzie.

CIORAN: Iar pe Simone tot la cantină am întâlnit-o... Făceam coadă împreună şi i-am cerut un pic stiloul... Şi de atunci... Din păcate acum două zile am uitat unde locuiesc...

PROFESORUL DE FILOSOFIE ORB: Ajunge! Vă rog să ieşiți acum şi închideți bine uşa după dumneavoastră... Reveniți săptămâna viitoare.

CIORAN: Şi cum între timp mi s-a făcut foame, mi-am spus, ei bine, am să închid ochii şi am să mă las dus de memoria picioarelor...

PROFESORUL DE FILOSOFIE ORB: Reveniți luni, domnule Cioran. Cursul despre Cioran are loc lunea...

CIORAN: Aşa m-am trezit aici, la Sorbona... Memoria stomacului mi-a arătat drumul... Nu vă deranjați, am să ies singur...

PROFESORUL DE FILOSOFIE ORB: Şi treceți numaidecât întâi pe la secretariat... Dacă vreți să asistați la cursul despre Cioran, înscrieți-vă întâi la secretariat! Nu accept pe oricine la cursul meu...

CIORAN: Da... Mii de scuze...

(CIORAN iese. O nouă rafală de vânt face ravagii în sala de curs.)

PROFESORUL DE FILOSOFIE ORB: Bun, ce spuneam? Deci, chiar dacă domnul Emil Cioran ne întinde capcana incoerenței, să încercăm totuşi, măcar o dată, să-i decriptăm gândirea într-un mod coerent. Şi prin urmare să i-o rezumăm. Iată deci sinopsisul gândirii sale. A existat o dată un univers. Nu e aşa de important să ştim de ce a existat. Ei, şi în acest univers, printre planetele probabil în număr infinit, se afla una pe nume Terra. Şi era planeta asta de o frumusețe să-ți taie respirația, nu alta, pentru că dăduse naştere vieții. Şi în ciuda cruzimii pe care viața o generează la rândul ei, planeta a rămas frumoasă, în acord cu sălbăticia primară a universului, o bună bucată de vreme. Altfel spus cam vreo patru miliarde de ani. Şi iată că într-o zi, ca urmare a unei combinații nefaste de germeni, de celule, de molecule, de monade, de puroaie, de semințe-sperme-cromozomi şi alte asemenea chestii, nu contează câte şi cum, apare ființa umană. Şi aşa începe dezastrul. Pentru că omul este un teribil animal de pradă. Şi în plus, el are o conştiință. Deci este un teribil animal de pradă sofisticat, complicat, mereu neliniştit, niciodată mulțumit, mereu în mişcare... Domnul om este o forță în expansiune, o

formă de viață periculoasă şi perfidă care se hrăneşte cu propriul său orgoliu şi cu propria sa gândire... Domnul om este o specie invadatoare care se înmulțeşte cu lăcomie nemăsurată într-un mod dezgustător, căutând la infinit plăcerea în chiar funcția de reproducere... Iată-l, în consecință, pe om pe cale de a cangrena acest frumos corp celest care este Terra. Şi iată-l pe cale să murdărească iremediabil această frumoasă planetă, să o strivească din punct de vedere ontologic, să-i extirpe puritatea pe care o avea în sine. Acesta este omul: o specie insuportabilă din punct de vedere metafizic. Insuportabil este omul chiar şi pentru sine însuşi, motiv pentru care omul nu poate ființa fără să se drogheze cu propria sa gândire... Pentru a uita nimicnicia sa ontologică şi aspectul accidental al existenței sale, omul se droghează cu muzică, se droghează cu literatură, cu filosofie... Pentru a uita că existența sa este un non-sens, el se investeşte în muncă, în exces, în speculații. Cu energie egală creează cultură şi îşi extermină semenii... Un adevărat scandal metafizic, omul, ce mai... Chiar şi Dumnezeu, presupunând că ar exista, n-ar putea decât să se revolte la vederea acestui dezastru.

În aşteptarea acestei revolte dumnezeieşti, iată însă că scânteia revoltei începe să pâlpâie chiar în rândurile speciei umane. Ei bine, da, un reprezentant al speciei umane decide să se revolte în locul lui Dumnezeu. Iar acest revoltat cine credeți că e? BINGO! Ați câştigat. Este domnul Cioran. Iar pentru a se revolta, cum procedează domnul Cioran? Ei bine, el adoptă poziția lui Dumnezeu. Altfel spus cea a moralistului absolut. Şi dintr-o dată el se distanțează de specia sa. Adică face un pas lateral şi iese din sistem, din univers. În felul acesta devine un spectator absolut care observă lumea exterioară şi redactează jurnalul intim al scârbirii sale de lume. Şi domnul Cioran se scârbeşte cu talent. Şi scrie bine. Şi scrie întâi în româneşte. Şi pentru că limba română nu e

vorbită decât în România, o țară de care lui Cioran îi este ruşine, el trece la limba franceză. Se instalează la noi la Paris şi scrie într-o minunată limbă franceză. Fără să ezite însă în acelaşi timp să se plângă de rigiditatea carteziană a limbii franceze şi de natura sa administrativă insuportabilă. Pe scurt, Cioran ne face acest cadou, de a scrie în franceză şi de a deveni un mare scriitor francez. Ceea ce nu-l împiedică să se declare scârbit chiar de acest fapt, de faptul că este declarat un mare scriitor francez. Şi pentru a nu ne arunca totuşi cu totul şi cu totul aneantizați în hăul disperării, Cioran ne mai face un mic cadou... El ne spune că omul are totuşi la dispoziția sa o soluție pentru a se retrage cu demnitate din toată această mascaradă existențială... Fiți deci fericiți, o soluție există: sinuciderea. Pe scurt, domnul Cioran consideră că noi suntem capabili să rezolvăm oarecum prin moarte problema impasului ontologic. Şi ne spune: ce fericire că omul poate în fiecare clipă să se auto-suprime, altfel viața sa ar fi insuportabilă. Şi are dreptate... Şi iată de ce cred şi eu că nu mai are nici un rost să prelungim acest curs nenorocit... Prin urmare am să-l scurtez numaidecât... Doamnelor, domnişoarelor şi domnilor, acest curs nu va dura trei luni, acest curs se va termina acum!

(Profesorul orb caută din nou în geanta sa şi scoate un revolver pe care şi-l duce la tâmplă.)

Stimați studenți, esențialul a fost spus. Cioran are dreptate. Specia umană a ratat totul, a distrus totul. N-am fost buni decât să masacrăm. Existența omului nu are nici un sens. Ne-a mai rămas însă din fericire această formă de libertate, singura de altfel... de a putea pleca... de a ne putea salva măcar demnitatea... Adio! Eu personal am să procedez la salvarea mea personală!

(Profesorul orb apasă pe trăgaci, se aude un declic dar glonte nu pleacă. Furios, PROFESORUL DE FILOSOFIE ORB începe să scuture revolverul în toate părțile, să verifice încărcătorul, etc. În timp ce se agită în felul acesta un glonte țâşneşte în mod accidental şi perforează tavanul.)

La naiba! Deci, cum spuneam, adio şi la revedere. Domnul Cioran, acest român din Transilvania, acest Dracula al gândirii, a avut dreptate. Trebuie să învățăm să recurgem la singura noastră formă de libertate... Domnilor studenți, cursul meu despre Cioran s-a încheiat.

(Îşi duce din nou revolverul la tâmplă şi apasă pe trăgaci. Din nou, glontele refuză să iasă. Excedat, PROFESORUL DE FILOSOFIE ORB începe din nou să scuture revolverul şi trage din nou un glonte accidental. Glontele se înfige de data aceasta în tabla neagră, chiar acolo unde scrie CIORAN. O gaură neagră apare în locul cuvântului CIORAN.
PROFESORUL DE FILOSOFIE ORB încearcă din nou să-şi tragă un glonte în tâmplă dar glontele rămâne blocat. Furios, profesorul orb aruncă revolverul la coş.)

Trei încercări, ajunge. Ne vedem săptămâna viitoare.

(Profesorul orb se îndreaptă spre uşă. Coborând de pe estradă face însă un greşit şi cade pe jos. Furios, se debarasează de bastonul său alb şi începe să caute, cu ajutorul mâinilor şi al picioarelor, drumul spre ieşire. După câțiva paşi cade din nou.
Uşa se deschide şi CIORAN îşi face din nou apariția.)

CIORAN: Scuzați-mă... Sunt tot eu... Am impresia că mă învârt în cerc... Incredibil cum te poți învârti în cerc la Sorbona... Căutam cantina dar...

(Îl ajută pe profesorul orb să se ridice în picioare.)

PROFESORUL DE FILOSOFIE ORB: Nu mă atingeți! Nu vreau să fiu atins de dumneavoastră...
CIORAN: N-am găsit-o... Unde o fi cantina asta... Mă întreb dacă mai există... Sunt vreo patruzeci de ani de când n-am mai mâncat aici... la cantina Sorbonei...
PROFESORUL DE FILOSOFIE ORB: Cursul s-a sfârşit! Reveniți săptămâna viitoare!
CIORAN: Miroase puțin a ars sau mi se pare mie? Nu vi se pare că miroase puțin a ars?
PROFESORUL DE FILOSOFIE ORB *(căutând uşa):* Vreau să ies! Vreau să ies de aici imediat!
CIORAN: Da, miroase a ars... Probabil că asta m-a atras din nou aici... Miroase a ars şi am crezut că e cantina...

SCENA 5

Proiecție pe ecranul gigantic: imagini ale cartierului Odéon, clădirea în care a locuit CIORAN, acoperişul clădirii, ferestrele camerei sale de la mansardă.

Imaginile se fărâmițează. Rămâne pe scenă CIORAN care doarme în camera sa, pe un pat de lemn strâmt, acoperit cu o cergă maramureşeană.

TÂNĂRUL CARE VREA SĂ SE SINUCIDĂ intră, aprinde lampa şi îl scutură uşor pe CIORAN.

TÂNĂRUL CARE VREA SĂ SE SINUCIDĂ: Domnule Cioran... Domnule Cioran...

CIORAN *(trezindu-se cu greu):* Oh... Cine mai sunteți şi dumneavoastră?

TÂNĂRUL CARE VREA SĂ SE SINUCIDĂ: Scuzați-mă că vă trezesc aşa, dar e urgent...

CIORAN *(obosit, abia îngânând cuvintele):* Cum ați intrat la mine?

TÂNĂRUL CARE VREA SĂ SE SINUCIDĂ: Domnule Cioran... Am ceva să vă spun.

CIORAN: Lăsați-mă să dorm, domnule...

TÂNĂRUL CARE VREA SĂ SE SINUCIDĂ: E foarte important pentru mine. Trebuie să mă ascultați...

CIORAN: Doamne, ce durere de cap am...

TÂNĂRUL CARE VREA SĂ SE SINUCIDĂ: Domnule Cioran, eu noaptea asta urmează să mor. Mă ascultați?

CIORAN: Nu vă ascult, domnule. Mi-e somn...

TÂNĂRUL CARE VREA SĂ SE SINUCIDĂ: Nu mai am decât două ore de trăit. Înțelegeți? Din cauza asta am venit la dumneavoastră.

CIORAN: Ce să înțeleg? Iertați-mă, nu pot să vă înțeleg, sunt obosit, mi-e somn.

TÂNĂRUL CARE VREA SĂ SE SINUCIDĂ: Domnule Cioran... Înainte de răsăritul soarelui eu voi fi mort.

CIORAN: Muriți mâine la prânz, domnule.

TÂNĂRUL CARE VREA SĂ SE SINUCIDĂ: Nu, decizia mea a fost luată. Voi muri în noaptea asta înainte de răsăritul soarelui.

CIORAN: Muriți mâine seară, tinere domn. Moartea aşteaptă întotdeauna cu plăcere.

TÂNĂRUL CARE VREA SĂ SE SINUCIDĂ: Nu, nu în cazul meu. Următorul răsărit de soare nu mai face parte din viața mea.

CIORAN: Vă rog, întindeți mâna şi dați-mi sticla aia de apă minerală... în spate... pe masă...

TÎNĂRUL CARE VREA SĂ SE SINUCIDĂ *(tânărul îi dă lui CIORAN sticla de apă minerală):* Mă veți întreba poate de ce am decis să mă sinucid înainte de răsăritul soarelui când e mult mai simplu la miezul nopții.

CIORAN: Nu, nu vă întreb nimic. Tot ce vă cer este să mă lăsați în pace. Mă doare fiecare os şi vreau să dorm. M-ați trezit chiar în momentul în care somniferele au început să-şi facă efectul...

TÂNĂRUL CARE VREA SĂ SE SINUCIDĂ: Sunt luni de zile de când studiez comportamentul marilor sinucigaşi. Cei mai mulți s-au sinucis la miezul nopții. Hemingway, Esenin, Maiakovski, Kawabata, Cesare Pavese, Romain Gary, Stefan Zweig...

CIORAN: Lăsați-mă să dorm, vă rog. Am şi o gastrită că îmi dă o senzație de greață... Zău aşa... Şi în plus am început să uit... E un miracol că am reuşit să mă întorc acasă... Toată ziua de ieri şi toată noaptea am rătăcit prin oraş...

TÂNĂRUL CARE VREA SĂ SE SINUCIDĂ: Toți s-au sinucis la miezul nopții... Gherasim Luca, Paul Celan, Urmuz...

CIORAN: Mă doare în gât, am o sinuzită nenorocită... Cum ați intrat aici?

TÂNĂRUL CARE VREA SĂ SE SINUCIDĂ: Dar eu am curajul să aştept până înainte de răsăritul soarelui.

CIORAN: Nu sunteți cumva nepotul portăresei, doamna Colombero?

TÂNĂRUL CARE VREA SĂ SE SINUCIDĂ: Nu, domnule. Sunt profesor de literatură franceză. Dar peste câteva momente mă voi elibera de toată literatura franceză. V-am citit toate cărțile. Dar peste câteva clipe mă voi elibera şi de toate cărțile dumneavoastră, domnule Cioran. Da, am forța să trec la act, vă jur. Numai că înainte de a trece la act am nevoie de permisiunea dumneavoastră.

CIORAN: Nu pot să văd dau, eu, nici o permisiune, domnule. Nu sunteți destul de lucid ca să muriți.

TÂNĂRUL CARE VREA SĂ SE SINUCIDĂ: Domnule Cioran, nu contează cât de lucid sunt, ceea ce vă cer este să-mi dați permisiunea de a mă sinucide. V-am citit toate cărțile, vă cunosc pe de rost, v-am studiat opera timp de zece ani, am făcut un doctorat despre dumneavoastră. Iar acum vreau să pun punct, vă cer să faceți pentru mine un ultim gest. Dați-mi permisiunea să mă sinucid!

CIORAN: Doamne ce obositor sunteți... Nu am eu dreptul, domnule, să vă permit nimic.

TÂNĂRUL CARE VREA SĂ SE SINUCIDĂ: Ba da! Ba da! Sunteți maestrul meu, părintele meu spiritual, singurul om pe care l-am iubit vreodată, sunteți singura mea familie, m-am maturizat citindu-mă, am făcut o teză despre dumneavoastră de opt sute de pagini... Am dreptul să vă cer acest ultim mic gest. Domnule Cioran, spuneți-mi *da, sunt de acord.*

CIORAN: Nu!

TÂNĂRUL CARE VREA SĂ SE SINUCIDĂ: Spuneți-mi *da,* vreau un *da* de la Emil Cioran... Am venit să-mi iau rămas bun de la omul căruia îi datorez convingerile, am

venit să mor în fața lui Emil Cioran ca să-i demonstrez cât de mult are dreptate... Ajutați-mă să mă sinucid, domnule Cioran. Vreau să trec la act în prezența dumneavoastră.

CIORAN: Mâine, după micul dejun.

TÂNĂRUL CARE VREA SĂ SE SINUCIDĂ: Nu, nu pot aştepta până mâine. Nu aveți dreptul să mă obligați să aştept până mâine.

CIORAN: Ascultați-mă ce spun, moartea este o întâlnire intimă care cere puțină decență...

TÂNĂRUL CARE VREA SĂ SE SINUCIDĂ: Bine, nu-i nimic. Dacă nu vreți să-mi dați permisiunea o voi face fără permisiune. Dar vreau să trec la act sub privirile dumneavoastră...

CIORAN: La revedere, tinere. Eu mă culc că sunt la capătul puterilor. Am luat prea multe somnifere...

TÂNĂRUL CARE VREA SĂ SE SINUCIDĂ: Domnule Cioran, vreau să-mi dați permisiunea să mă arunc în gol de la fereastra mansardei dumneavoastră.

CIORAN: Înțeleg că glumiți. Imobilul are numai cinci etaje. În loc să muriți vă veți rupe coloana vertebrală şi veți vegeta apoi tot restul vieții într-un scaun cu rotile.

TÂNĂRUL CARE VREA SĂ SE SINUCIDĂ: Domnule Cioran, ajutați-mă să mă separ de dumneavoastră... De un zeu nu te separi decât murind... Nu, nu-mi spuneți nimic... Nu vreau să vă mai aud, imediat ce deschideți gura ştiu ce vreau să spuneți... Nu mă lăsați să cred că toată disperarea dumneavoastră nu a fost decât o comedie... Ajutați-mă să mor demn...

CIORAN: Oricum e prea târziu...

TÂNĂRUL CARE VREA SĂ SE SINUCIDĂ: Prea târziu? Ce vreți să spuneți?

CIORAN: Când cineva ia decizia serioasă de a se sinucide e oricum întotdeauna prea târziu.

TÎNĂRUL CARE VREA SĂ SE SINUCIDĂ *(începe să se smiorcăie ca un copil):* Nu, nu-mi spuneți asta... Nu mai suport piruetele dumneavoastră filosofice...

CIORAN: Hai, vă cedez patul meu, întindeți-vă puțin... Odihniți-vă o secundă.

(CIORAN îl forțează aproape pe TÎNĂRUL CARE VREA SĂ SE SINUCIDĂ să se întindă pe pat, îl acoperă cu cerga. TÎNĂRUL CARE VREA SĂ SE SINUCIDĂ devine brusc docil, fragil, tremură.)

TÂNĂRUL CARE VREA SĂ SE SINUCIDĂ: Simt că mor de ruşine. Mor de ruşine că mă comport în felul acesta... Dar nu pot s-o fac singur... Soția mea mă aşteaptă jos pe trotuar...

CIORAN: Unde?

TÂNĂRUL CARE VREA SĂ SE SINUCIDĂ: Pe trotuar, în fața imobilului... Ea mă înțelege, ne-am spus adio, m-a iertat... Nu aşteaptă acum decât să-mi vadă corpul căzând...

CIORAN: Hai, dormiți... Dormiți puțin... Cobor eu să vorbesc cu soția dumneavoastră...

TÂNĂRUL CARE VREA SĂ SE SINUCIDĂ: Ea mă aşteaptă pe mine... să mă vadă căzând... Mi-a promis că va sta acolo ca să mă vadă murind... În fața blocului... Am obligat-o să-mi promită că nu se mişcă de acolo...

CIORAN: Relaxați-vă... gata...

(Tânărul adoarme. Intră, plângând, FATA CU IEPURAŞUL.)

CIORAN: Săracul, a adormit... *(O priveşte pe fată.)* Vă e frig? Vreți o infuzie de mentă?

FATA CU IEPURAŞUL: Vreau, da... mulțumesc.

CIORAN: Stați jos... Stați aici. Văd că sunteți răcită bocnă... Omul ăsta e chiar soțul dumneavoastră? E adevărat? I-ați promis c-o să vă uitați cum moare?

FATA CU IEPURAŞUL: Da... Pentru că mi-a făcut o criză. Din cauza iepuraşului.

CIORAN: Din cauza cui?

FATA CU IEPURAŞUL: Din cauza unui iepuraş mort.

CIORAN: Iepuraşul cui?

FATA CU IEPURAŞUL: Din cauza unui iepuraş care era iepuraşul meu şi pe care am vrut să-l îngropăm că murise...

(Fata plânge în hohote. CIORAN o reconfortează.)

CIORAN: Cum vă cheamă?

FATA CU IEPURAŞUL: Sylvie...

CIORAN *(pregătind cele două infuzii de mentă):* Nu ştiu de ce toată lumea crede că aş fi un specialist în materie de sinucidere... Un maestru de ceremonii în ce priveşte moartea... Sunt unii care îmi telefonează în timpul nopții ca să-mi ceară să-i sfătuiesc cum să se sinucidă mai bine... Iar eu n-am spus niciodată, dar niciodată că omul trebuie să se sinucidă... ba aş spune că am afirmat contrariul... şi anume că ideea sinuciderii este, în mod paradoxal, singura care ne permite să supraviețuim... *(Îi întinde ceaşca.)* Poftim, Sylvie... O să vă scoată răceala... S-o beți încet... Infuziile trebuiesc băute încet...

(Amândoi încep să soarbă din infuzia de mentă.)

CIORAN: Şi când a murit iepuraşul?

FATA CU IEPURAŞUL: Ieri.

CIORAN: Şi soțul dumneavoastră a vrut să se sinucidă din cauza asta?

FATA CU IEPURAŞUL: Da.

CIORAN: Înțeleg...

FATA CU IEPURAŞUL: Era alb...
CIORAN: Iepuraşul?
FATA CU IEPURAŞUL: Da...
CIORAN: A murit de bătrâneţe?
FATA CU IEPURAŞUL: Da. Îl aveam de zece ani. Era un iepure măricel şi foarte inteligent... În timpul zilei stătea singur în casă. Învăţase să facă pipi pe balcon. Câteodată ronţăia mocheta, da' nu prea tare.
CIORAN: Îmi închipui că l-aţi iubit foarte mult.
FATA CU IEPURAŞUL: Da... Nu puteam să adorm fără el.
CIORAN: Ştiu şi eu ce înseamnă această iubire viscerală. Închipuiţi-vă că eu m-am îndrăgostit la vârsta de 70 de ani...
FATA CU IEPURAŞUL *(îşi şterge lacrimile):* Dormea cu noi la picioarele patului...
CIORAN: Şi de zece ani mă chinuiesc ca un erotoman. Nu mă gândesc decât la ea... *(O cuprinde cu braţele.)* Haideţi, Sylvie, povestiţi-mi, povestiţi-mi tot.
FATA CU IEPURAŞUL *(în braţele lui Cioran):* Era alb şi cuminte... Numai că ieri dimineaţă l-am găsit mort la picioarele patului... Toată ziua am plâns. După aceea Gérard a spus că trebuie să-l îngropăm într-o pădure. Am găsit o cutie de carton de la nişte pantofi şi l-am pus în cutie şi am legat bine cutia cu scotch. Eu am zis să-l îngropăm în pădure la Boulogne, dar Gérard a spus „nu, ne trebuie un loc sigur, o pădure adevărată nu un parc". Aşa că am luat maşina şi ne-am dus în pădurea de la Rambouillet. „Asta da, a spus Gérard, asta e o pădure adevărată" pentru că Gérard voia un loc în care iepuraşului să-i fi plăcut, eventual, să trăiască... Aşa că am străbătut pădurea în lung şi în lat ca să căutăm un loc *sigur* şi *liniştit* ca să îngropăm iepuraşul, săracul... Şi am găsit mai multe locuri dar întâi am aşteptat să se facă noapte ca să nu dea turiştii sau cine ştie cine peste noi când îl îngropăm... Am stat aşa până la miezul nopţii şi la miezul nopţii am început să săpăm o groapă mică.

Dar Gérard a zis „nu e bună, pământul e prea tare, vreau să fie mai moale, să căutăm un pământ mai afânat, mai uşor şi cu frunze”. Şi am găsit un luminiş unde erau straturi şi straturi de frunze moarte şi Gérard a săpat din nou. Se vedea foarte bine de la lumina lunii dar aveam şi eu o lanternă şi Gérard a săpat groapa în mijlocul luminişului şi eu ţineam lanterna într-o mână şi cutia cu iepuraşul în cealaltă... Şi Gérard a săpat, a săpat, pământul era bun, uşor, eram amândoi mulţumiţi că locul e frumos. Şi la un moment dat i-am spus lui Gérard „gata, e destul de adâncă” dar Gérard mi-a spus „încă puţin” şi a mai săpat un pic... Şi când a mai săpat un pic... atunci s-a întâmplat... *(Izbucneşte în hohote de plâns.)* Nu, mă blochează, nu pot să spun...

CIORAN: Haideţi, haideţi... Spuneţi...

FATA CU IEPURAŞUL: Am dat de o altă cutie de carton în groapă.

CIORAN: Păi dacă nu v-aţi oprit la timp...

FATA CU IEPURAŞUL: Zău, pe cuvântul meu, din groapa pe care o săpa Gérard am dezgropat o altă cutie de carton, tot aşa ca noastră, de la pantofi, şi tot aşa era legată cu scotch... Exact ca a noastră, nu era nici măcar putrezită, era ca şi cum ar fi îngropat-o cineva acolo înaintea noastră cu o oră sau două... Şi atunci am crezut că murim dar am deschis-o totuşi şi bineînţeles că înăuntru era un iepure mort, tot alb, ca al nostru...

CIORAN: Ceea ce nici nu mă miră.

FATA CU IEPURAŞUL: Vă daţi seama, cineva îngropase înaintea noastră, în groapa noastră un iepuraş ca al nostru într-o cutie ca a noastră... Când am văzut asta ni s-au tăiat picioarele...

CIORAN: Asta dovedeşte că moartea nu e decât o anticameră... Da, numai că se pune întrebarea, anticamera cui? Ca să intri unde? Şi după aia?

FATA CU IEPURAŞUL: Eu am început să ţip, de fapt ne-am speriat amândoi, am lăsat totul vraişte, cutiile cu

iepuraşii înăuntru, lopata, am fugit la maşină şi ne-am întors repede acasă. Şi când am ajuns Gérard a vrut să se sinucidă, a zis „gata, pentru mine asta e picătura care a umplut paharul”... Şi atunci am venit la dumneavoastră.

CIORAN: Vă mai pun puțină infuzie?

FATA CU IEPURAŞUL: Nu ştiu... Nu ştiu ce să mai zic, mi-e o frică, domnule Cioran... Nu mai înțeleg nimic... De ce, de ce atunci când sapi o groapă ca să îngropi un iepuraş mort găseşti în groapă un alt iepuraş mort îngropat în aceeaşi groapă cu puțin înainte?

CIORAN: Nu ştiu nici eu... Poate ar fi fost mai bine să-l fi îngropat în parc la Boulogne...

(Fata se întinde lângă soțul ei pe patul lui CIORAN. Acesta îi acoperă pe amândoi cu cerga maramureşeană.)

SCENA 6

Proiecție pe ecranul din fundal: imagini ale Catedralei Notre-Dame, Piața din fața catedralei plină de lume, clădirile administrative de pe Ile de la Cité (Palatul Justiției, Prefectura, etc.).

CIORAN rătăceşte de-a lungul unor coridoare labirintice şi se opreşte în fața mai multor uşi pentru a citi inscripțiile respective. Imaginile se fărâmițează şi dispar.

Pe scenă, CIORAN în fața unui ghişeu pe care scrie INFORMAȚII GENERALE. În spatele ghişeului, DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI.

CIORAN: Bună ziua, doamnă... Fiți amabilă, Serviciul pentru Apatrizi est tot la subsol, a doua uşă pe dreapta?

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI *(fără să-l privească pe CIORAN, făcând, ca de obicei, firimituri):* Nu, domnule, la subsol este Serviciul de Locuințe Sociale. Aici sunteți la Primăria Parisului. Pentru Serviciul de Apatrizi mergeți la Prefectură.

CIORAN: Serviciul de Locuințe, spuneți... Da, nu locuințele le caut, deşi... poate că ar trebui să profit... De fapt, eu am venit pentru reînnoirea cărții mele de apatrid, dar am probleme şi cu proprietarul... Sunt câțiva ani buni de când vrea să ne dea afară, pe mine şi pe soția mea... Nu neg că de fapt plătim o chirie minusculă... practic nimica toată... Am avut noroc cu o lege de limitare a chiriilor dată înainte de război... Dar... Am impresia că vă cunosc, nu sunteți cumva doamna aceea care face tot timpul firimituri ?

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI *(fără să-l privească, făcând firimituri pe care le depune pe marginea ghişeului; unele cad însă şi la picioarele lui CIORAN):*

Serviciul pentru apatrizi este în clădirea Prefecturii, la etajul doi, la capătul coridorului, domnule Cioran.

(O persoană care pare să aibe o problemă administrativă de rezolvat vine la ghişeu şi se aşează la coadă în spatele lui CIORAN.)

CIORAN: Da, mulțumesc de informație… La capătul coridorului, spuneți. La stânga sau la dreapta? *(DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI nu răspunde.)* În definitiv, ce contează… văd că îmi cunoaşteți numele… Dar e normal, din moment ce tot faceți firimituri… Da, sunt sigur că v-am mai întâlnit, stimată doamnă… Şi că v-am mai pus o dată această întrebare… firimiturile astea, le faceți ca să mă scoateți din sărite? Pentru că ştiți că sunt îndrăgostit? Pentru că sunt îndrăgostit de zece ani? Pentru că sunt îndrăgostit de o nemțoaică din Germania? O femeie pe care o caut la telefon, în fiecare zi, pe ascuns, de la o cabină telefonică publică? Şi pentru că mă vedeți că sufăr precum cel din urmă adolescent plin de coşuri?

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Şi înainte de a urca să nu uitați să luați un număr de ordine, domnule, dacă mergeți la Serviciul de Apatrizi.

(CIORAN ia câteva firimituri şi începe să le mestece. O a doua persoană îşi face apariția şi se aşează la coadă după CIORAN.)

CIORAN: Scuzați-mă… Nu mai ştiu ce spun… Uit tot… Am uitat şi numele acestei femei… Numele acestei femei pe care o doresc de zece ani… Ce mizerie, să te îndrăgosteşti la vârsta mea… Să ai fantasme erotice, la vârsta mea… Azi dimineață am vrut să-i telefonez şi mi-am dat seama că nu mai ştiam cu o cheamă… Şi totuşi o doresc atât de mult… O iubesc prosteşte… Numărul ei

de telefon, la Köln, îl ştiu pe de rost… Dar am uitat cum o cheamă pe ea…

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Domnule Cioran, grăbiţi-vă, mai sunt persoane care aşteaptă…

CIORAN: Şi când mă gândesc cât m-a rănit… M-a rănit profund… Ştiţi ce mi-a spus într-o scrisoare, acum zece ani? Mi-a spus că relaţia noastră nu poate fi una de *ordin fizic*… Înţelegeţi? Eu o doresc în modul cel mai primitiv cu putinţă, iar ea mă obligă la o relaţie platonică…

(O a treia persoană, apoi o a patra, îşi fac apariţia şi se instalează la coadă după CIORAN.)

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Domnule Cioran, se poate? Dumneavoastră sunteţi un mare filozof cinic… Cum e cu putinţă să vă expuneţi fantasmele erotice în faţa unui ghişeu de informaţii al unei instituţii publice, la Primăria Parisului?

CIORAN: Exact asta m-a pierdut. Ce spuneţi dumneavoastră că sunt. Ceea ce iubeşte ea la mine, nu sunt eu, omul, ci celălalt, sfârtecatul de disperare şi modul în care el îşi sfârtecă disperarea în aforisme… Eu, omul, am dezamăgit-o crunt… Când ne-am văzut pentru prima dată nu i-am vorbit decât de micile mele probleme de sănătate şi de regimul meu alimentar… Cum să seduci o femeie în aceste condiţii? Ce să ceri însă de la un om aflat la vârsta senectuţii? Şi totuşi o doresc ca un nebun, tot ce doresc este să o posed, să…

(Alte trei persoane sosesc în faţa ghişeului şi se aşează la coadă în spatele lui CIORAN.)

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Ea este persona care vă trimite de zece ani câte o scrisoare pe săptămână?

CIORAN: Da… De zece ani mă ascund de soţia mea şi mă duc să caut scrisorile acestei nemţoaice la post restant, la un birou de poştă din arondismentul cinci. Şi de zece ani nu mai fac altceva decât să scriu scrisori de dragoste… Mi-e şi ruşine, efectiv mi-e ruşine, toată disperarea mea existenţială care avea o oarecare fineţe a luat o turnură total ridicolă, nu mai fac decât să implor dragostea fizică a unei femei… Toată viaţa mea m-am amuzat de tot ce ţine de ritualul amoros, şi iată că la bătrâneţe am ajuns să mă îndrăgostesc ca un licean… Doamnă, pentru că tot faceţi firimituri, poate aţi putea să rupeţi şi scrisorile pe care i le-am trimis? Mi-e ruşine de tot ce i-am scris, dacă cumva într-o bună zi…

(Exasperată, o femeie aflată la coadă în spatele lui CIORAN începe să cânte aria lui Butterfly din opera cu acelaşi nume de Puccini.

Foarte jenat, CIORAN părăseşte ghişeul.)

SCENA 7

CIORAN rătăceşte de-a lungul unui coridor. Până la urmă se opreşte în faţa unei uşi şi o deschide. În încăpere, două personaje: o dactilografă în faţa unei vechi maşini de scris mecanice, şi, alături, în picioare, ORBUL CU LUNETA devenit ŞEFUL SECŢIEI APATRIZI. Un scaun în mijlocul încăperii. ŞEFUL SECŢIEI APATRIZI îi face semn lui CIORAN să intre.

ŞEFUL SECŢIEI APATRIZI: Intraţi domnule Cioran. Vă aşteptam.
CIORAN: Aici este Serviciul pentru apatrizi?

(DACTILOGRAFA bate ceva la maşină, putem crede că a bătut întrebarea lui CIORAN. Vechea maşină de scris face un zgomot infernal, de mitralieră.)

ŞEFUL SECŢIEI APATRIZI: Luaţi loc vă rog. Comisia s-a reunit pentru dumneavoastră. Întâi, însă, daţi-mi voie să mă prezint. Eu sunt şeful Secţiei Apatrizi.
CIORAN: Pentru mine? Trebuie să fie o eroare. Eu nu aveam nici o convocare. N-am făcut decât să trec pentru a cere o informaţie... De fapt, la fiecare patru, la fiecare şase sau la fiecare zece ani trebuie să trec pe la Prefectura de Poliţie ca să mi se pună o ştampilă pe cartea de apatrid...

(Acelaşi joc. DACTILOGRAFA se aruncă asupra clapelor şi bate la maşină ceva, probabil răspunsul lui CIORAN. Jocul se va repeta continuu până la sfârşitul scenei.)

ŞEFUL SECŢIEI APATRIZI *(răsfoieşte un dosar care este scris cu caractere în relief, pentru orbi):* Sper că nu mă

înşel, dumneavoastră sunteţi Emil Cioran, apatrid, născut în România?

CIORAN: Da, nu vă înşelaţi, eu sunt Emil Cioran.

ŞEFUL SECŢIEI APATRIZI: Luaţi loc, domnule. Vă garantez că exact astăzi şi la această oră aveaţi întâlnire cu noi.

CIORAN: Astăzi? Nu se poate. Trebuie să fie vorba de o coincidenţă. Ca să fiu mai precis, întrucât am început să am pierderi de memorie, am trecut doar ca să vă întreb... exact acest lucru, dacă ştampila pe cartea de apatrid trebuie să mi-o puneţi o dată la patru, o dată la şase sau o dată la zece ani...

ŞEFUL SECŢIEI APATRIZI: O aveţi la dumneavoastră, cartea de apatrid?

CIORAN: Da, o am tot timpul la mine... *(Caută în buzunar de unde scoate un pumn de firimituri. DACTILOGRAFA se ridică, se duce cu un pas hotărât la CIORAN şi îl obligă să se aşeze.)* Mulţumesc pentru amabilitate, domnişoară... Toate coridoarele astea sunt aşa de obositoare... Mergi pe ele, mergi la nesfârşit şi nici nu îţi dai seama cât de obositor este... Şi în plus toţi mă trimit de la un etaj la altul...

ŞEFUL SECŢIEI APATRIZI *(citind în continuare o foaie din dosar scrisă cu caractere în relief):* Sunteţi născut la Răşinari, în România, pe 8 aprilie 1911. Corect?

CIORAN: Da, exact... E precizat şi în cartea mea de apatrid. Ştiţi, doamna care face firimituri spune că locuiesc la numărul 21, strada Odéon. S-ar părea că locuiesc la această adresă de foarte mulţi ani...

(DACTILOGRAFA îşi reia locul şi misiunea. În general, în timp ce ŞEFUL SECŢIEI APATRIZI îşi pune întrebările, DACTILOGRAFA aşteaptă cu mâinile în aer. Imediat însă ce aude răspunsurile lui CIORAN bate la maşină cu gesturi furibunde.)

ŞEFUL SECŢIEI APATRIZI: Iar în Franţa aţi venit în 1937, ca bursier al Institutului Francez de la Bucureşti.

CIORAN: Da, adresa e bună, deşi mi s-a întâmplat recent s-o confund cu cea a unui birou de poştă unde primesc scrisori la post restant...

ŞEFUL SECŢIEI APATRIZI: Pentru ca în 1946 să luaţi decizia de a rămâne definitiv în Franţa.

CIORAN: Poate vreţi să ştiţi cât plătesc pentru chirie? Suma e extrem de mică, recunosc, nu trece de 200 de franci... Graţie unei legi dată după război...

ŞEFUL SECŢIEI APATRIZI: Domnule Cioran, aici nu sunteţi la Serviciul de locuinţe sociale, aici sunteţi la Serviciul de Apatrizi.

CIORAN: A, da. Scuzaţi-mă. Azi dimineaţă, ieşind de la Editura Gallimard...

ŞEFUL SECŢIEI APATRIZI: Şi aţi rămas în Franţa fără să cereţi însă niciodată naţionalitatea franceză.

CIORAN *(îl pufneşte râsul):* Incredibil, azi dimineaţă am uitat prefixul telefonic al Germaniei... Intrasem într-o cabină telefonică, mi-am amintit perfect numărul unde voiam să sun, dar prefixul... se evaporase.

ŞEFUL SECŢIEI APATRIZI: Presa literară însă v-a declarat foarte repede drept un mare autor de limba franceză.

CIORAN: Presa literară... mă face să râd... Eu n-am acceptat niciodată nici un premiul literar şi n-am frecventat niciodată nici mediul literar...

ŞEFUL SECŢIEI APATRIZI: Domnule Cioran, răspundeţi la întrebarea mea. Lumea vă consideră un mare scriitor de limba franceză, dar dumneavoastră n-aţi cerut niciodată naţionalitatea franceză.

CIORAN: Nu, statutul de apatrid a fost o mare uşurare pentru mine. N-am mai avut nici o patrie, nici de trădat şi nici de servit, şi asta mi-a dat un plus de libertate...

ŞEFUL SECŢIEI APATRIZI: Cu toate acestea, între noi fie spus, v-aţi maltratat patria de origine, prin ceea ce aţi scris, ca nimeni altul.

CIORAN: Prin ceea ce am scris? Ați citit dumneavoastră ceea ce am scris? A, pentru că a venit vorba, mai am vreo 30 de caiete pe care nu le-a citit nimeni şi pe care trebuie să le ard...

DACTILOGRAFA *(are brusc un acces de furie, urlând):* Comisia pentru apatrizi citeşte totul, aşa să ştiți!

ŞEFUL SECȚIEI APATRIZI *(în timp ce încearcă să o calmeze pe DACTILOGRAFĂ):* În toate felurile, ați tratat-o pe nefericita dumneavoastră patrie de origine... *(DACTILOGRAFA îi întinde o foaie de hârtie.)* Citez... *(Citeşte textul scris cu caractere în relied.)* „Neant valah”, „deşert fără istorie”, țară „fără profeți şi fără voință istorică”, „periferie a spiritului”, țară hrănită până la indigestie de „superstiții şi scepticism”, „spațiu strict biologic, steril, superflu, un adevărat blestem ereditar”, „subsol teluric al civilizației”, „geografie fără istorie”, țară unde „atmosfera primitivă este înspăimântătoare”...

DACTILOGRAFA *(isterică, îi suflă la ureche şefului):* Scursura scursurilor!

(ŞEFUL SECȚIEI APATRIZI rămâne interlocat timp de câteva secunde. Îşi plimbă apoi degetele pe hârtia din fața sa pentru a căuta cuvintele spuse de DACTILOGRAFĂ. Cum nu le găseşte, se apleacă şi îi spune ceva la ureche DACTILOGRAFEI arătându-i şi pagina. DACTILOGRAFA se aşează smerită la locul ei. ŞEFUL SECȚIEI APATRIZI reia enumerarea.)

ŞEFUL SECȚIEI APATRIZI: „Țară resemnată”, „țară a mediocrității”, țară care „a vegetat timp de o mie de ani”, țară care „n-a avut un suflet bine format la origine”, țară în care nimeni nu s-a sacrificat niciodată pentru o idee”, țară fără „obsesie majoră”, țară în care „oamenii au o deficiență psihologică structurală”...

DACTILOGRAFA *(incapabil să se stăpânească):* Țara celor mai nuli dintre nuli!

(Acelaşi joc, ŞEFUL SECŢIEI APATRIZI întoarce o faţă reprobatoare către DACTILOGRAFĂ, îi spune ceva la ureche şi îi arată şi pagina. DACTILOGRAFA coboară privirile, îşi reia locul. ŞEFUL SECŢIEI APATRIZI continuă enumerarea.)

ŞEFUL SECŢIEI APATRIZI: Deci, citez în continuare... Ţară „fără dinamism primordial", ţară care „suferă din cauza păcatului său originar care este vidul istoric", ţară a căror „răni seculare sunt scepticismul, pasivitatea, contemplarea călduţă, autoderiziunea, dispreţul de sine însuşi, religiozitatea minoră şi fatalismul stupid"...

(Afişând brusc o expresie de triumf, DACTILOGRAFA îi întinde şefului o bucată de hârtie, şoptindu-i în acelaşi timp ceva la ureche.)

ŞEFUL SECŢIEI APATRIZI *(citind):* Ţară marcată de „fatalismul stupid" al Mioriţei... Cine e Mioriţa?

CIORAN: E o baladă... mitul fondator al românilor... E o poveste în care doi ciobani îl omoară pe un al treilea, iar cel care urmează să fie omorât este perfect senin în faţa morţii, o seninătate care justifică de fapt crima...

ŞEFUL SECŢIEI APATRIZI: Mda... deci... continui... Citez mai departe.... În ce-i priveşte pe români i-aţi tratat de „popor sosit cu întârziere pe scena istoriei", popor „compromis prin prudenţa sa", popor „în stare de doliu permanent", popor „care nu crede în eficienţa acţiunii individuale şi în forţă", popor „lipsit de mister", popor „care nu are nimic de răzbunat decât somnolenţa sa seculară", popor „care îşi poartă în mod corect lanţurile", popor „care se complace într-un ortodoxism de circumstanţă, atenuat, care nu face rău nimănui", popor „care, în loc să trăiască, se odihneşte"...

Cu o expresie de sadism pe față, DACTILOGRAFA îi suflă din nou ceva şefului şi îi întinde o bucată de hârtie.

ŞEFUL SECȚIEI APATRIZI: ...şi citați de asemenea un țigan care spune că „românii nu sunt chiar cei din urmă dintre nuli tocmai datorită țiganilor care asumă ei ultimul loc"...

(Acelaşi joc, DACTILOGRAFA îi suflă ceva la ureche şefului şi îi întinde o bucată de hârtie.)

ŞEFUL SECȚIEI APATRIZI: Şi mai spuneți de asemenea că „în România până şi evreii sunt mai puțin strălucitori decât în alte țări tocmai datorită mediocrității locului care sfârşeşte prin a-i paraliza"...

DACTILOGRAFA *(urlând):* Şi cu toate acestea n-a cerut naționalitatea franceză niciodată, niciodată, niciodată...

(DACTILOGRAFA intră într-o adevărată criză de isterie, începe să scoată tot felul de note şi să le pună în mâinile şefului.)

CIORAN: Dar v-am spus deja... Am plătit pentru toate astea... Am trăit mereu împotriva curentului... şi n-a fost uşor... Mi-am asumat oroarea de a uita tot... oroarea de a trăi la adăpost de istorie... În timp ce fratele meu şi cei mai buni prieteni ai mei putrezeau în închisorile comuniste, în România, eu făceam turul Franței cu bicicleta... Am trăit fără griji, n-am depus niciodată vreo muncă fizică pentru a-mi câştiga pâinea... N-am avut niciodată un program fix, întotdeauna am detestat obligațiile... Este adevărat că am suferit mult din cauza insomniei, dar am cultivat întotdeauna siesta, am chiar o teorie foarte bine argumentată despre importanța sieisei... *(Se ridică şi se îndreaptă spre uşă.)* Înțeleg că atitudinea mea poate să pară odioasă... Faptul că am

dorit o libertate totală, că m-am eliberat de propria mea țară, chiar de limba mea maternă, că m-am eliberat chiar de idealurile mele de tinerețe... da, toate astea pot părea odioase la o analiză mai atentă... Şi colac peste pupăză am uitat şi prefixul telefonic al Germaniei...

DACTILOGRAFA *(furibundă):* Sunteți un fascist! Un fascist! Un fascist! Am dovezi! Am dovezi... *(Deschide uşa.)* Aduceți dovezile! Aduceți dovezile!

(HAMALUL intră împingând un uriaş cărucior de cărat bagaje plin de manuscrise şi dosare. Mai multe persoane, poate chiar persoanele care au stat la coadă după CIORAN în scena precedentă, sunt cocoțate pe maldărul de manuscrise şi răsfoiesc cu aviditate dosarele.)

CIORAN: Iertați-mă, doamnă... Memoria a început să mă lase... Nici nu mai ştiu de ce am venit aici... Domnule, doamnă... Numai eu ştiu cum am traversat secolul... poate că acesta a fost singurul meu merit... Iar aici am ajuns din întâmplare, asta e tot.

DACTILOGRAFA: Nu, adevărul este că sunteți un fascist! Când erați tânăr ați glorificat frisonul irațional al fasciştilor. Şi vă bănuiesc că ați păstrat întotdeauna, în adâncul sufletului, această fascinație pentru fascism!

ŞEFUL SECȚIEI APATRIZI *(încercând să o stăpânească pe DACTILOGRAFĂ):* Stai, puțin, dragă...

DACTILOGRAFA: Gura! *(Către CIORAN, în timp ce-i deschide în fața zeci de dosare.)* În orice caz, toată viața n-ați făcut decât asta, ați încercat să vă ascundeți trecutul, să ne ascundeți faptul că în 1936 îl admirați pe Hitler! Deci sunteți un fascist!

CIORAN: Doamnă, este adevărat că de zece ani port conversații telefonice interminabile cu o nemțoaică... pe care o sun pe ascuns... Cu toate acestea am sunat întotdeauna de la o cabină publică...

DACTILOGRAFA *(urcă pe căruciorul cu documente şi începe să le arunce pretutindeni prin încăpere):* Şi prietenul ăla al dumneavoastră, Mircea Eliade, şi el a fost un fascist! Iată, am dovezi, a fost chiar membru al Gărzii de Fier! Şi celălalt, al treilea din bandă, Ionesco, el a ştiut tot… Iată, am dovezi, a ştiut şi n-a spus nimic. Deci sunteți toți trei fascişti.

CIORAN: Doamnă, eu nu fac decât să caut o adresă… propria mea adresă pentru că locuiesc undeva prin cartier, am chiar şi o cheie, poate că este cheia de la propriul meu apartament, nu ştiu… Iar în cartierul ăsta sunt atâtea uşi… Uitați-vă… Sute şi sute de uşi… Iar eu nu am decât o singură cheie… Cum să mă întorc acasă, cum să găsesc uşa cea bună când memoria mea se fărâmițează?

DACTILOGRAFA: Ați ascuns totul! Scrisorile din tinerețe, cărțile din tinerețe…

CIORAN: Doamnă, poate că dumneavoastră aveți mai multe chei, sau poate că aveți o cheie care deschide toate uşile, dar eu, dintotdeauna, n-am avut decât o singură cheie care nu deschide decât o singură uşă. Şi a trebuit să navighez aşa prin tot secolul ăsta mizerabil, cu o singură cheie…

DACTILOGRAFA: Toată viața n-ați făcut decât asta, să încercați să ştergeți trecutul! Trecutul dumneavoastră de fascist…

CIORAN: Iată, sunt două ore de când mă tot învârt prin cartierul ăsta… De două ore tot încerc uşile din cartier… Am încercat deja să deschid toate uşile de pe strada Monsieur le Prince… Şi n-am reuşit să deschid nici una… E ciudat, totuşi, la ce serveşte o cheie dacă nu poate deschide decât o singură uşă?

DACTILOGRAFA: Visul dumneavoastră a fost de a crea o Românie fascistă. Ați scris zeci de pagini prefigurând o adevărată teorie a necesității sacrificiului de masă…

Când ați fost la studii la Berlin ați admirat mulțimile entuziaste care făceau salutul nazist.

CIORAN: Am ştiut, am ştiu eu că nu trebuia să scriu toate scrisorile astea de dragoste... Am ştiut eu că într-o bună zi vor cădea în mâna tuturor... şi că mulțimea se va repezi asupra lor... asupra scrisorilor mele de dragoste... Scuzați-mă... trebuie să plec...

DACTILOGRAFA: Asta ați vrut pentru români, o ordine de fier, o disciplină sufletească de fier, o purificare interioară totală...

ŞEFUL SECȚIEI APATRIZI *(încearcă din nou să o potolească pe DACTILOGRAFĂ):* Mai încet, dragă...

DACTILOGRAFA: Gura! *(Către CIORAN.)* Domnule Cioran, vă interzic să plecați! De fapt, nu sunteți altceva decât un fel de Dracula! Asta sunteți, un fel de Dracula!

CIORAN: Problema e că mie mi-a plăcut întotdeauna să scriu scrisori. Ăsta a fost defectul meu, mi-a plăcut mai mult să scriu scrisori decât cărți, pentru că scrisorile au ceva mult mai autentic...

DACTILOGRAFA: Adevăratul Dracula sunteți dumneavoastră! Dracula al gândirii! Ați supt neantul din sângele oamenilor!

CIORAN: Da, trebuie să-i telefonez numaidecât... Trebuie să o sun să-i spun să le ardă pe toate, toate scrisorile mele de dragoste... Am scris mult prea multe, mult prea multe scrisori de dragoste... Şi acum, iată, trebuie să plătesc... Ați putea să-mi spuneți dacă există vreo cabină telefonică pe undeva pe aici?

ŞEFUL SECȚIEI APATRIZI: Stați că n-am terminat încă, domnule Cioran...

DACTILOGRAFA: Domnule Cioran, mai aveți puțin timp la dispoziție, ca să recunoaşteți tot...

CIORAN: Dacă ați şti ce delicioasă este soția mea când înjură pe româneşte... Când zice *du-te în aia a măsii...* cu accent francez... *(În pragul uşii.)* Ce agonie, viața mea pariziană... În România, generația mea, după război, şi

după anii de puşcărie, şi-a regăsit gustul de viaţă cu o vitalitate extraordinară... Dar eu, în Franţa, l-am pierdut, gustul ăsta...

ŞEFUL SECŢIEI APATRIZI: Domnule, nu plecaţi... Nu v-am pus încă ştampila pe cartea de apatrid...

(DACTILOGRAFA îi spune ceva la ureche ŞEFULUI SECŢIEI DE APATRIZI.)

ŞEFUL SECŢIEI APATRIZI: Domnule Cioran, dacă ne mai încuiaţi o singură dată aici să ştiţi că depunem plângere...

DACTILOGRAFA: Domnule Cioran, vă avertizez în modul cel mai solemn posibil că...

ŞEFUL SECŢIEI APATRIZI: Domnule Cioran... Dacă îndrăzniţi să ne mai încuiaţi încă o singură dată...

DACTILOGRAFA *(în culmea isteriei):* Dracula! Dracula! Dracula!

(Dintr-un motiv care rămâne un mister, nici ŞEFUL SECŢIEI APATRIZI, nici DACTILOGRAFA, nici HAMALUL şi nici personajele care continuă să răscolească în mormanul de manuscrise nu fac nici un gest ca să-l oprească pe CIORAN, ca şi cum ar fi în imposibilitatea fizică de a se apropia de el.

CIORAN iese furios, închide uşa în urma sa, scoate cheia din buzunar, o răsuceşte de două ori în uşă, verifică dacă s-a închis bine, pune cheia din nou în buzunar şi pleacă.)

SCENA 8

Proiecție pe ecran. Imagini pariziene din arondismentul 5 şi 13, mai precis un parcurs între biserica Saint Médard situată la baza străzii Mouffetard, şi spitalul Broca. Aparatul exploră printre altele strada Broca, unică în felul ei pentru că trece pe sub bulevardul Port Royal. Vedem apoi imagini din curtea Spitalului Broca, un lung coridor şi uşile care dau spre saloanele bolnavilor.

Imaginile se fărâmițează şi dispar. Rămâne însă CIORAN în mijlocul coridorului, cu un aer nedumerit, în pijama, căzut parcă din cer. O asistentă medicală îmbrăcată în alb (care poate fi foarte bine DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI) îl ia de mână pe CIORAN. Acesta se lasă condus de FEMEIA ÎN ALB.

FEMEIA ÎN ALB: Domnule Cioran... Domnule Cioran, mă auziți?

CIORAN: Da...

FEMEIA ÎN ALB: Mă recunoaşteți?

CIORAN: Da... Sunteți Corinne.

FEMEIA ÎN ALB: Ştiți unde vă aflați?

CIORAN: Da, mă aflu la Spitalul Broca.

FEMEIA ÎN ALB: Haideți să mergem înapoi în salon. V-am spus doar că e interzis să vă plimbați în felul ăsta prin spital. Auziți ce spun?

CIORAN: Da...

FEMEIA ÎN ALB: Ştiți să vă întoarceți singur în salon?

CIORAN: Nu sunt sigur. Cartierul ăsta e plin de vrăjitoare... Stada Broca e faimoasă pentru poveştile cu vrăjitoare... Nu înțeleg de ce am fost adus exact aici. Sunt atâtea alte spitale la Paris... Şi toate astea pentru că m-am rătăcit

într-o zi, ieşind de la Editura Gallimard, pentru că am uitat drumul spre casă... Uitarea asta însă are un sens...

FEMEIA ÎN ALB: Haideți, arătați-mi că ştiți să vă întoarceți singur în salon. Unde este camera dumneavoastră?

CIORAN: Dar ce-i aşa grav dacă uită omul drumul de întoarcere? Doar sunt român, e normal pentru români. Ai mei au uitat o mie de ani de istorie. Dacă îi întrebați „ce ați făcut, măi, timp de o mie de ani?" ei îți surâd prosteşte... Vă dați seama, au uitat ce au făcut timp de o mie de ani. Cum vreți dumneavoastră atunci ca eu să-mi amintesc unde-i salonul? O fi pe aici?

FEMEIA ÎN ALB: Exact! Bravo ! Vedeți că se poate?... Haideți, haideți, concentrați-vă, care e uşa?

CIORAN: De aici mi se trage totul, de la românii mei care au o memorie foarte fragilă... O memorie fragilă a trecutului, dar şi o fragilă memorie a viitorului. Dacă îi întrebați „ce aveți de gând, măi, să faceți în viitoarea mie de ani?" ei îți surâd prosteşte... *(Arată spre o uşă.)* Aia e... la capătul coridorului... la stânga...

FEMEIA ÎN ALB: Bravo, bravo, bravo... Şi mai spuneați că aveți probleme de memorie.

CIORAN: Iar asta e cheia...

FEMEIA ÎN ALB: Nu, domnule Cioran... Nu. Asta o fi cheia de la apartamentul dumneavoastră din oraş. Camera dumneavoastră de spital e tot timpul deschisă.

CIORAN: Da, trebuie să notez toate astea... Toată viața lui omul nu încetează să-şi încuie uşile cu cheia, cu excepția uşii de la camera sa de spital, unde nu i se mai dă nici o cheie... Uitați, mi-am cumpărat un nou carnet... Şi notez în el tot ce e esențial... Mi-am notat adresa, prefixul Germaniei, orele la care trebuie să-mi iau pastilele...

FEMEIA ÎN ALB: E bine, e foarte bine... Dacă vă amintiți că trebuie să vă notați anumite lucruri în carnet, e bine. Trebuie să faceți exerciții de memorie, domnule Cioran...

CIORAN: Păi da, fac... Uitați... Am notat şi cum mă cheamă... *(Se uită în carnet.)* Mă cheamă Emil Cioran... Am notat câți ani am... am 82 de ani... Am notat titlurile cărților pe care le-am scris.... Doamne, cât am mai putut să scriu... Cam mult... Deci, vedeți, fac exerciții... Deşi, se spune că atunci când memoria o ia razna nu mai e nimic de făcut. Uiți chiar şi să faci exerciții de memorie... Dar nu e grav... Mă aşteptam, într-un fel, la asta... Toată viața mea am fost mândru că sunt lucid. Şi acum s-a terminat cu luciditatea. Fără memorie nu există luciditate... Era cât pe ce să nu descopăr acest lucru. Din fericire domnul Alzeheimer a venit la timp ca să mă învețe cum e cu toate astea...

(CIORAN se opreşte în fața unei uşi.)

FEMEIA ÎN ALB: Ei? Asta e camera?
CIORAN *(se uită în carnet):* Nu, e cea de alături.
FEMEIA ÎN ALB: Foarte bine. Încă un bravo. Sunt mândră de dumneavoastră, domnule Cioran. Şi acum, gata, intrați şi vă odihniți.
CIORAN: Da... Sigur... Deşi, să ştiți că pierderea memoriei e un lucru destul de odihnitor. Toată viața mea am regretat că nu m-am făcut parte din regnul animal... că n-am fost cal, că n-am fost câine... Sau vacă, ce bine era dacă eram o vacă în Normandia... Toată viața mea i-am reproşat lui Dumnezeu că m-a obligat să fiu om în loc să mă fi făcut, de exemplu, plantă sau piatră... Ce mi-ar mai fi plăcut să fiu chiparos pe malul Mării Mediterane, la Menton, la granița cu Italia... Sau să fi fost o stâncă la Dieppe, la Atlantic... Asta ar fi fost fericirea supremă pe care ar fi putut să mi-o dea Dumnezeu, să mă facă stâncă pe malul oceanului... Dar cine ştie, poate că acum, că tot îmi pierd memoria, s-ar mai putea repara ceva...

(CIORAN intră în cameră urmat de FEMEIA ÎN ALB. În cameră se află două paturi şi un dulap.)

FEMEIA ÎN ALB: Haideți, mai concentrați-vă o dată. Care este patul dumneavoastră, cel din stânga sau cel din dreapta?

CIORAN: Nu ştiu. Cred că îmi cereți prea mult. Amândouă sunt la fel.

FEMEIA ÎN ALB: Dar în care ați dormit noaptea trecută, în cel din dreapta sau în cel din stânga?

CIORAN: Noaptea trecută... *(Îşi răsfoieşte carnetul.)* Noaptea trecută am dormit în dulap... Era prea multă lume în camera asta, tot timpul se deschidea uşa şi veneau oameni de pe coridoare... A venit şi o tânără femeie care m-a taxat de fascist. Şi ca să scap m-am băgat în dulap... *(Brusc o priveşte pe FEMEIA ÎN ALB ca şi cum ar vedea-o pentru prima dată.)* Cum vă cheamă, domnişoară? Nu sunteți cumva, din întâmplare, sora cea mare a domnişoarelor Domnaru?

FEMEIA ÎN ALB: Domnule Cioran... Cum e posibil? Acum zece minute ați ştiut cum mă cheamă.

CIORAN: Acum zece minute... E mult, zece minute? Au trecut deja zece minute de când sunteți atât de amabilă cu mine?... Am să iau patul din stânga... *(Se aşează.)* Ah, ce obosit sunt. Cu toate acestea, însă, n-am somn... Veghez, veghez la transformarea mea în legumă... Am început să parcurg drumul biologic în sens invers, străbat regnul animal spre origini... Poate că am devenit deja iepure, cine ştie... Când te gândeşti că visam să fiu cal şi am devenit iepure... Ce să ceri de la un iepure? Câtă demnitate are un iepure? O vacă din Normandia, da, e altceva... Din păcate nu sunt vacă, sunt iepure... Şi m-au închis şi într-o cutie de carton... Domnişoară, dacă mor, nu mă îngropați în pădurea de la Rambouillet, îngropați-mă în pădurea de la Boulogne la marginea

Parisului... Promiteți? În nici un caz în pădurea de la Rambouillet, da? Vă rog...

FEMEIA ÎN ALB *(îi pune o pernă sub cap lui CIORAN, etc.):* Da, da... Gata, odihnă acum... Nu vă mai gândiți la nimic şi o să fie mai bine. Aşteptați cumva vreo vizită?

CIORAN *(se uită în carnet):* Da. Am un frate în România care trebuie să vină... L-am aşteptat la gară, dar trenul continuă să întârzie... Toate trenurile au venit, dar al lui întârzie. E normal, nu? Când începi să-ți pierzi memoria e normal ca trenul pe care îl aştepți să întârzie...

FEMEIA ÎN ALB: Aici aveți o sonerie. O vedeți? Dacă aveți nevoie de mine sunați. Ne-am înțeles? Perfect, vă las acum.

(FEMEIA ÎN ALB iese. CIORAN notează ceva în carnet iar apoi apasă pe butonul soneriei.)

FEMEIA ÎN ALB *(revine):* Ce mai este, domnule Cioran?

CIORAN: Mă furnică la picioare. N-ați vrea să-mi luați temperatura? Am impresia că memoria mi se scurge prin picioare. Dacă mâine dimineață la micul dejun o să găsiți un maldăr de morcovi în pat în locul meu, să nu intrați în panică... Va fi semn că transformarea mea în legumă a reuşit...

(FEMEIA ÎN ALB îi ia temperatura lui CIORAN.)

FEMEIA ÎN ALB: Stați nemişcat...

CIORAN: Cât e?

FEMEIA ÎN ALB: E normală în orice caz.

CIORAN: Normală... Foarte bine... De ce nu... Ce pacoste, maladia asta a lui Alzheimer... Uiți chiar şi că eşti bolnav... Dar nu e rău... Până la urmă am să ajung la fel de inert şi lipsit de interioritate ca o stâncă la malul mării... Adică exact ceea ce am vrut eu toată viața... Cu toate acestea mă aşteptam ca interioritatea mea să fie

aspirată altfel... Ceea ce mi-a rezervat destinul seamănă cu o pedeapsă... Poate că Dumnezeu există totuşi? Altfel cine ar fi avut interesul să se amuze în felul acesta cu mine?

FEMEIA ÎN ALB: Odihniți-vă, domnule Cioran. Nu vă mai puneți atâtea întrebări. Faceți un mic efort, zău... Şi nu mai intrați în dulap. E periculos să vă ascundeți în dulap... Dulapul e interzis... Îmi promiteți că nu mai intrați în dulap, domnule Cioran?

CIORAN: Da, vă promit că nu mai intru în dulap.

FEMEIA ÎN ALB: Haideți, repetați după mine. Dulapul e interzis.

CIORAN: Dulapul e interzis.

FEMEIA ÎN ALB: Încă o dată. Dulapul e interzis. Notați asta în carnet.

CIORAN: Notez. Dulapul este interzis.

(FEMEIA ÎN ALB iese. CIORAN stinge lampa. Câteva secunde de tăcere.

Uşa dulapului se deschide. Îi descoperim în dulap, înghesuiți, imobili, în poziții inconfortabile, pe DACTILOGRAFĂ (care îşi ține în brațe maşina de scris) şi pe ORBUL CU LUNETA.)

DACTILOGRAFA *(strigă isteric):* Sunteți un leninist! Un leninist disimulat! Sunteți un leninist, am dovezi! *(Aruncă în încăpere câteva foi.)* Ați fost un admirator al lui Lenin şi al revoluției bolşevice, ştiu tot!

ORBUL CU TELESCOPUL *(agitând un text scris cu caractere în relief pentru a aproba cuvintele DACTILOGRAFEI):* Uite-le! Uite-le!

DACTILOGRAFA: Nu sunteți decât un histrion! I-ați admirat pe Lenin şi pe Troțki... *(Citind.)* „O revoluție care nu modifică raporturile de proprietate este o mascaradă!” Sunt sau nu cuvintele dumneavoastră? „Capitalismul, cu toate calitățile sale, este depăşit ca etapă istorică...” Iată

adevăratele dumneavoastră idei. Adevăratul dumneavoastră vis era revoluția permanentă! Troțkist nenorocit ce sunteți, marxist refulat! Rusia v-a fascinat tot timpul! Stalin v-a fascinat tot timpul! Vă somez să recunoaşteți că în adâncul sufletului ați fost întotdeauna un stalinist! Leninist, troțkist, stalinist, maoist, comunist cameleon! Am probe…

ORBUL CU TELESCOPUL *(agitând mereu o bucată de hârtie):* Iată proba! Iată proba…

(Fără nici un cuvânt, CIORAN aprinde lampa, coboară din pat, îşi caută îndelung papucii, se duce la dulap, închide uşa şi o blochează cu ajutorul unui scaun. Revine în pat şi stinge lampa. Din dulap se aud timp de mai multe secunde vociferări şi zgomotul produs de maşina de scris.

CIORAN îşi pune o pernă pe cap.

Câteva secunde de linişte.

Se aude un zgomot metalic pe jos, la picioarele patului, ca şi cum cineva ar vrea să deplaseze o placă de fontă. O rază de lumină țâşneşte de sub podea. Descoperim că la picioarele patului se află un capac de canal pe care cineva, din interiorul canalului, face eforturi să îl deplaseze. Capacul este împins până la urmă lateral pe podea şi din gaura de canal îşi fac apariția două capete: capul DACTILOGRAFEI şi capul ORBULUI CU LUNETA.)

DACTILOGRAFA: Apostat! Blasfemator! Renegat! Nimeni n-a îndrăznit niciodată să-l împroaşte pe Dumnezeu cum ați făcut-o dumneavoastră! Nimeni n-a îndrăznit niciodată să-şi bată joc de sfinți cum ați făcut-o dumneavoastră. Nimeni n-a îndrăznit niciodată să ponegrească religia ortodoxă cum ați făcut-o dumneavoastră! Dumneavoastră, fiu de preot! Ateu macabru! Ați măcelărit toate ideile susceptibile să salveze omul. Criminal! Criminal! Asta sunteți, de fapt. Un asasin de idei, psihopat şi periculos!

(Acelaşi joc. CIORAN se ridică, aprinde lampa, îşi caută papucii, se târăşte până la capacul de metal, astupă gura de canal, trage un fotoliu peste capac. Se întoarce apoi în pat.

Câteva momente de tăcere.

CIORAN îşi aminteşte ceva. Se ridică din nou, îşi caută papucii, apoi se apropie din nou de capac. De fapt, ceea ce îl jenează este luneta orbului care a rămas pe jos. CIORAN deplasează din nou capacul şi aruncă luneta în canal.)

SCENA 9

Proiecție pe ecranul din fundal. Imagini de la ocean, plaja de la Dieppe, albatroşi care se rotesc pe deasupra valurilor. CIORAN se plimbă pe plajă. O femeie iese din mare şi se îndreaptă spre CIORAN.

Pe scenă, TÎNĂRA FEMEIE IEŞITĂ DIN MARE şi CIORAN.

TÂNĂRA FEMEIE IEŞITĂ DIN MARE: Domnule... Fiți amabil, domnule...

CIORAN: Da?

TÂNĂRA FEMEIE IEŞITĂ DIN MARE: N-ați văzut cumva, venind încoace, o bicicletă?

CIORAN: O bicicletă?!

TÂNĂRA FEMEIE IEŞITĂ DIN MARE: O bicicletă roşie.

CIORAN: Nu... n-am văzut dar... nici nu m-am uitat prea mult...

TÂNĂRA FEMEIE IEŞITĂ DIN MARE: Mi-am lăsat bicicleta, care e roşie, pe undeva pe aici şi n-o mai găsesc.

CIORAN: Fiți atentă, domnişoară, o să înghețați de frig. Cum puteți să înotați pe un timp ca ăsta?

TÂNĂRA FEMEIE IEŞITĂ DIN MARE: Nu mă deranjează că e frig. Ce mă deranjează e că mi-am rătăcit bicicleta... Veniți dinspre faleză?

CIORAN: Da.

TÂNĂRA FEMEIE IEŞITĂ DIN MARE: Şi n-ați văzut nicăieri lipită de stânci o bicicletă roşie cu o pungă de plastic alături?

CIORAN: Nu...

TÂNĂRA FEMEIE IEŞITĂ DIN MARE: Şi totuşi sunt sigură că am lăsat-o nu departe de aici... Sau poate că m-a furat curentului când înotam şi acum am ieşit prea departe... Curenții submarini te păcălesc întotdeauna...

CIORAN: Aţi început să tremuraţi... Luaţi asta... *(Îşi scoate pardesiul şi îl pune pe umerii tinerei femei.)* Fiţi atentă, totuşi. Nu e chiar cel mai bun sezon pentru a intra în mare... Suntem în noiembrie...

TÂNĂRA FEMEIE IEŞITĂ DIN MARE: Sunt obişnuită... sunt născută pe malul mării... V-aţi mai încrucişat cu alte persoane, venind încoace?

CIORAN: Nu, plaja e total pustie.

TÂNĂRA FEMEIE IEŞITĂ DIN MARE: Atunci poate că a înghiţit-o marea... Altfel nu-mi explic. Şi totuşi am lăsat-o departe de valuri, chiar la buza stâncii.

CIORAN: Care? Toate stâncile seamănă între ele. Şi în plus cerul ăsta gri, atât de jos şi atât de gri, aplatizează totul... şterge toate contururile...

TÂNĂRA FEMEIE IEŞITĂ DIN MARE: Sunteţi fumător? Aveţi poate o ţigară?

CIORAN: Nu, nu cred... Căutaţi însă în buzunare, cine ştie... cum am început de o vreme să-mi pierd memoria...

(TÂNĂRA FEMEIE IEŞITĂ DIN MARE caută în buzunarele pardesiului.)

TÂNĂRA FEMEIE IEŞITĂ DIN MARE: Nu, nu aveţi... Nu aveţi decât o cheie...

CIORAN: Ce cheie?

TÂNĂRA FEMEIE IEŞITĂ DIN MARE: Cheia de la casă, bănuiesc...

CIORAN: Nu mai ştiu nici măcar pentru ce uşă e destinată cheia asta.

(TÂNĂRA FEMEIE IEŞITĂ DIN MARE îi înapoiază pardesiul lui CIORAN.)

TÂNĂRA FEMEIE IEŞITĂ DIN MARE: Bine, păi... În orice caz, mulţumesc. Acum trebuie să plec.

CIORAN: Aşteptaţi, domnişoară! Unde vreţi să mergeţi?

TÂNĂRA FEMEIE IEŞITĂ DIN MARE: Mă întorc în mare. De ce?

CIORAN: Mă gândeam... la bicicleta dumneavoastră... încerc să-mi dau seama dacă n-am văzut-o totuşi... şi dacă n-am uitat apoi că am văzut-o... Am o vârstă cam înaintată şi le încurc pe toate... nici nu mai ştiu unde pun piciorul când merg... Astăzi am alunecat de mai multe ori coborând de pe faleză... iar de câteva zile marea aruncă pe plajă tot felul de lucruri... În acest moment al anului, cu furtunile se țin lanț... Cum adică vreți să vă întoarceți în mare?

TÂNĂRA FEMEIE IEŞITĂ DIN MARE: Dar ce vi se pare atât de ciudat?

CIORAN: Mi s-a spus că fluxul va fi în seara aceasta mai puternic decât de obicei... S-ar părea că e vorba de cel mai puternic flux al anului... şi că nivelul mării va creşte mult mai mult, că va înghiți o bună parte din faleză...

TÂNĂRA FEMEIE IEŞITĂ DIN MARE: Ştiu. Dar nu vă faceți griji, sunt o foarte bună înotătoare.

CIORAN: Domnişoară, spuneți-mi adevărul, faceți cumva parte din memoria mea? Faceți parte din memoria mea fărâmițată? Sau poate că marea se joacă astăzi cu memoria mea şi-mi aruncă pe plajă imagini din trecut?

TÎNĂRA FEMEIE IEŞITĂ DIN MARE *(îl sărută cu mare tandrețe):* Da, vampir transilvănean ce eşti.

CIORAN: Sunteți o imagine țâşnită din trecut sau din viitor? Vă tot privesc şi nu reuşesc să vă situez în timp. Memoria mea se prăbuşeşte undeva, o prăbuşire care seamănă cu o eclipsă de lună. E ca şi cum o umbră gigantică s-ar interpune între mine şi principala mea sursă de lumină... Nu e de mirare însă... Ce e viitorul altceva decât ultima zvâcnire a trecutului în încercarea sa de a se elibera din ghearele neantului... Dar dumneavoastră sunteți vie... Sunteți contrariul neantului, în ciuda faptului că ieşiți din memoria mea... Ați ieşit din memoria mea care se prăbuşeşte, nu-i aşa?

TÂNĂRA FEMEIE IEŞITĂ DIN MARE: Da.

CIORAN: Reamintiţi-mi numele dumneavoastră, domnişoară.

TÂNĂRA FEMEIE IEŞITĂ DIN MARE: Emil, noi am trăit 50 de ani împreună. Iar în caietele tale, în carnete tale, în notele tale, numele meu nu apare nici măcar o singură dată.

CIORAN: Îmi pare rău… Am obosit… Prea am negat ceea ce era viu, meritam să sfârşesc în felul acesta… Poftim, nu-mi mai amintesc nimic… Mi-am amintit doar cum să ajung la Gara de Nord ca să iau trenul spre ocean… Voiam să mai văd o dată marea înainte de a fi înghiţit eu însumi de marele flux…

TÂNĂRA FEMEIE IEŞITĂ DIN MARE: Mă cheamă Simone.

CIORAN: Şi în acest moment suntem… la începutul sau la sfârşitul vieţii noastre comune?

TÂNĂRA FEMEIE IEŞITĂ DIN MARE: Nu ştiu, Emil.

CIORAN: Ăsta e numele meu, Emil? Cum aţi putut rămâne atât de tânără dacă spuneţi că am trăit 50 de ani împreună?

TÂNĂRA FEMEIE IEŞITĂ DIN MARE: La revedere, Emil.

CIORAN: Aţi avut dreptate, bicicleta dumneavoastră a fost înghiţită de valuri… Simone… Mă auziţi… Am văzut-o cu ochii mei, adineaori… Mi s-a părut chiar comic să văd o bicicletă luată de valuri şi trasă spre larg… chiar mi-am spus… ia te uită, ce ciudat, e rar să vezi o bicicletă luată de valuri… Simone…

TÎNĂRA FEMEIE IEŞITĂ DIN MARE *(intrând în mare):* Da?

CIORAN: Cheia asta… cheia pe care aţi găsit-o în buzunarul pardesiului meu… A cui e? E a mea? E a noastră? Ce uşă deschide cheia asta?

TÂNĂRA FEMEIE IEŞITĂ DIN MARE: Nu ştiu…

CIORAN: E cheia de la apartamentul nostru comun?

TÎNĂRA FEMEIE IEŞITĂ DIN MARE *(dispărând în mare):* Nu ştiu…

CIORAN: Simone... *(Face câţiva paşi după ea în valuri.)* Îmi pare rău, Simone...

(CIORAN mai face câţiva paşi în mare după TÎNĂRA FEMEIE IEŞITĂ DIN MARE. Aceasta din urmă însă a dispărut. În schimb, CIORAN dă peste ORBUL CU TELESCOPUL care, cu picioarele în mare până la genunchi, tocmai îşi instalează telescopul pe un trepied înghiţit şi el pe jumătate de valuri.)

ORBUL CU TELESCOPUL: Poate vreţi să priviţi luna, domnule? Vreţi să scrutaţi stelele? Nu costă mult, un franc ca să vedeţi luna, doi franci ca să vedeţi stelele... În seara asta a fost anunţat un cer perfect, cu luminozitate maximă... Calea Lactee va fi perfect vizibilă... Domnule... Ajutaţi un orb care-şi câştigă pâinea cu ajutorul unui telescop...
CIORAN: Mă înnebuniţi cu telescopul dumneavoastră. Mie nu-mi place să privesc stelele. Eu nu scrutez decât fiinţa umană. Fir-ar a dracului!
ORBUL CU TELESCOPUL: Domnule... Aşteptaţi... Poate sunteţi alergic la stele... Domnule...

(Marea începe să arunce pe plajă o mulţime de obiecte: cărţi, cutii de carton cu iepuri morţi înăuntru, un scaun cu rotile, o valiză...)

ORBUL CU TELESCOPUL: A plecat... Ce să-i faci? Aşa sunt unii... Cerul îi turbează de furie... pentru că nu suportă imensitatea cerului... imensitatea cerului îi ameţeşte... Ce păcat că n-a fost inventat un telescop pentru privit peştii din adâncul mării... Omul a inventat telescopul pentru a observa stelele, dar un telescop pentru privit peştii sau scoicile din mare nu există... Ce s-ar mai fi bucurat copiii... să priveşti fundul mării printr-un telescop gigantic... Să priveşti scoicile, algele şi peştii

prin telescop... Ce frumos ar fi fost... Să priveşti epavele prin telescop... E intr-adevăr bizară specia umană...

(Nivelul mării creşte, telescopul este înghițit de apă.)

SCENA 10

Proiecție pe ecran. Parisul noaptea. Imagini rapide, secvențe pariziene fulgurante. Proiecția se termină cu imagini ale Palatului Elysée, sediul Preşedintelui Franței.

Imaginile se fărâmițează. Pe scenă rămâne poarta din fier forjat a Palatului Elysée. Un polițist în fața porții. CIORAN se apropie şi-i întinde polițistului o bucată de hârtie cartonată.

POLIȚISTUL: Ce doriți, domnule?

CIORAN: Am venit pentru recepție...

POLIȚISTUL: Pentru recepție? În seara asta nu este nici o recepție.

CIORAN: Cum aşa? Sunteți sigur? Am fost invitat chiar de Domnul Preşedinte.

POLIȚISTUL: Preşedintele nu primeşte în seara asta, domnule. Nu e nimeni la palat în seara asta.

CIORAN: Şi totuşi acesta e Palatul Elysée. Doar nu sunt nebun. Am invitație. Priviți, vă rog. Sunt invitat de Preşedintele Republicii Franceze în persoană.

POLIȚISTUL: Invitația dumneavoastră, domnule, e perimată. Trebuia să veniți acum şase ani.

CIORAN: Cum, e chiar atât de perimată? Ştiți, eu sunt specialist în tot ce ține de moarte, de neat şi de vid... Deci vin când pot. Preşedintele Republicii Franceze a avut amabilitatea de a mă invita de două ori... iar eu n-am avut timp să-i onorez invitația... de fapt mi-am zis că n-avea nici un sens... În sfârşit, ce mai contează... Important este însă că m-am răzgândit. Mi-am spus că Preşedintele este, totuşi, o persoană importantă... şi poate că are nevoie de mine, domnul Preşedinte. Poate că doreşte să discutăm despre moarte, despre neant, despre vidul existențial. Şi iată că am venit.

POLIȚISTUL: Duceți-vă acasă, domnule. Preşedintele Republicii nu e aici în seara aceasta. Preşedintele Republicii e bolnav. E internat la spitalul Cochin...

CIORAN: A, ia te uită, iar eu sunt la Spitalul Broca... Păi... ce să mai zic eu acum? Dacă aşa stau lucrurile... Dacă spuneți că nu e nici un dineu în seara asta la palatul Elysée... Şi totuşi am fost invitat de două ori... În ciuda faptului că sunt apatrid...

(O siluetă se desprinde de penumbră. Este silueta lui MITTERRAND. El rămâne continuu în penumbră, sunt vizibile însă o pălărie neagră şi un fular roşu.)

PREŞEDINTELE: Lăsați-l să intre pe domnul Emil Cioran.

POLIȚISTUL *(surprins):* Domnule Preşedinte! Îmi cer scuze...

PREŞEDINTELE: Lăsați-l să intre pe domnul Emil Cioran...

CIORAN: Mulțumesc. Mulțumesc, domnule Preşedinte. Şi scuzați-mă pentru această întârziere. Ați avut amabilitatea de a mă invita de două ori. Şi eu n-am venit. Vă datorez toate scuzele.

PREŞEDINTELE: Luați loc, domnule Cioran. Doriți să beți ceva? O infuzie de mentă?

CIORAN: Nu... Mulțumesc, domnule Preşedinte. Am venit să vă văd dar nu dispun totuşi de prea mult timp. Memoria mea se evaporează din ce în ce mai repede. Dintr-un moment în altul risc să uit chiar şi motivul venirii mele aici, la palatul Elysée. Da fapt, mă simt puțin vinovat față de dumneavoastră. Întotdeauna am detestat vârfurile puterii. În România, când eram tânăr, l-am detestat profund pe Rege. Mai târziu am evitat cu grijă orice contact cu oamenii de stat, de la un anumit nivel în sus. Dar pentru că dumneavoastră sunteți Preşedintele Republicii Franceze... Şi pentru că iubesc atât de mult Franța...

PREŞEDINTELE: O iubiți, dar întotdeauna ați considerat-o ca fiind puțin obosită.

CIORAN: Obosită? Cine nu e obosit… Toți suntem obosiți.

PREŞEDINTELE: Undeva ați scris chiar că Franța nu mai e decat un muzeu care nu mai poate genera nici un viitor.

CIORAN: Am spus eu asta? Ştiți, ăsta a fost obiceiul meu, să spun vrute şi nevrute… A fost o vreme când nu trăiam decât ca să-i epatez pe ceilalți…

PREŞEDINTELE: Cunosc, domnule Cioran, cunosc…

CIORAN: Au fost ani când frecventam saloanele… Oameni fini mă invitau ca să mă audă spunând lucruri interesante… Şi atunci, ca să-i contrariez, nu spuneam decât banalități… O dată am cinat cu trei scriitori importanți, la modă… Şi n-am vorbit decât despre bideu… cea mare invenție franceză este spălatul feselor în bideu.

PREŞEDINTELE: Ați aflat, îmi închipui, că sufăr de un cancer de prostată, domnule Cioran.

CIORAN: Da. Iar eu sufăr de maladia lui Alzeihmer.

PREŞEDINTELE: Credeți că mai există vreo carte pe care ar trebui s-o citesc înainte de a muri, domnule Cioran?

CIORAN: Da. Absolut.

PREŞEDINTELE: Care?

CIORAN: „Mistica Orientului şi Occidentului” de Rudolf Otto.

PREŞEDINTELE: Vorbiți serios? Chiar credeți că este indispensabilă pentru a muri?

CIORAN: Da… Din tot ce am citit în viața mea, şi am citit enorm, nimic nu mi se pare mai interesant de recitit înainte de a muri decât misticii… Poate că noi doi, domnule Preşedinte, suntem într-un fel amândoi nişte mistici. Nişte mistici moderni… Cum e posibil însă să fii un mistic modern? Iată o întrebare la care m-am gândit mult, în ultimii ani. Cum să adaptezi extazul mistic la modernitate… Nimeni nu se poate considera mistic dacă n-a trăit experiența extazului în fața unei idei. Noi doi

însă, domnule Preşedinte, am cunoscut acest extaz. Eu personal am trăit extazul demolării ideilor. Am trăit ca un ucigaş sistematic de idei. Am demolat totul, toate ideile deghizate în valori, toate ideile care ne guvernează, toate ideile care au un rol, fie şi secundar, în sistemul de repere spirituale al omului. Sunt ucigaşi care mărturisesc că au ucis pentru plăcerea de a ucide, pentru extazul pe care îl provoacă actul crimei... Eu am trăit această formă de extaz, extazul negării, extazul repunerii totale în cauză, a neantificării reperelor... Iar dumneavoastră, domnule Preşedinte, aţi trăit cu siguranţă extazul puterii... Şi ca orice om al puterii care gustă vertijul piscurilor, aţi simţit cu siguranţă ceva mai puternic decât alţii umbra morţii planând peste toate edificiile pe care credem că le-am realizat. În orice caz, pentru un om ca dumneavoastră, care urcă toate etajele puterii pentru a ajunge în vârful piramidei, vine în mod inevitabil o zi când în faţă nu se mai află nimeni, cu excepţia morţii.

PREŞEDINTELE: Există, domnule Cioran, o ultimă călătorie pe care ar trebui să o facem înainte de a muri?

CIORAN: Da.

PREŞEDINTELE: Unde?

CIORAN: În Egipt.

PREŞEDINTELE: De ce în Egipt?

CIORAN: Ca să spunem... la revedere... sau poate bine v-am găsit... surselor... Dar eu n-am fost niciodată în Egipt. Şi regret mult. Întotdeauna am vrut să merg în Egipt... În Egipt şi în India... Ştiţi ce-mi spunea unul dintre bunii mei prieteni, Mircea Eliade... Când ajungi în Asia tot ce crezi că ştii despre Europa devine rizibil... Mircea studiase în India cu un mare profesor hindus, Dasgupta. Acest Dasgupta, cu totul necunoscut la noi, a scris în engleză o istorie a filosofiei indiene, o lucrare esenţială, cea mai importantă în materie. Ei bine, cine

credeți că era, pentru acest profesor hindus, cel mai mare gânditor din Occident?

PREŞEDINTELE: Platon? Kant? Marx?

CIORAN: Nu... Johannes Eckhart.

PREŞEDINTELE: Johannes Eckhart?! *Maitre* Eckhart...

CIORAN: Da. Privind dinspre Asia, cel mai mare şi mai profund gânditor al Occidentului este, ca să zicem aşa, cineva total necunoscut sau foarte puțin cunoscut în Occident... E totuşi ciudat, nu?

PREŞEDINTELE: Da. Sau poate că nu...

CIORAN: Cum evoluează cancerul dumneavoastră de prostată, domnule Preşedinte?

PREŞEDINTELE: Prost. Şi Alzheimerul dumneavoastră?

CIORAN: Prost. Dintre noi doi, însă, dumneavoastră sunteți mai câştigat.

PREŞEDINTELE: De ce?

CIORAN: Pentru că vă păstrați cel puțin luciditatea.

PREŞEDINTELE: Da, o păstrez.

CIORAN: Veți putea fi spectatorul propriei dumneavoastră morți.

PREŞEDINTELE: Da, voi avea parte cu siguranță de acest ultim moment de modestă fericire.

CIORAN: În timp ce eu risc, dintr-un moment în altul, să uit chiar şi ce înseamnă moartea.

PREŞEDINTELE: Am început să cred că modul în care moare fiecare om nu este un hazard.

CIORAN: Aveți cu siguranță dreptate, domnule Preşedinte.

PREŞEDINTELE: Moartea este ultima noastră semnătură. Iar modul în care murim rezumă întotdeauna sensul vieții pe care am trăit-o.

CIORAN: Ce pedeapsă, pentru mine, să reflectez toată viața asupra morții, şi să mă scufund în neant nu prin moarte, ci prin pierderea prealabilă a memoriei. Sincer să fiu, nu mă aşteptam la asta... La revedere, domnule Preşedinte. Am uitat de ce sunt aici. M-ați invitat de mai multe ori să vin, şi am refuzat. Sunt oameni care refuză

premiul Nobel, pentru că a refuza premiul Nobel e mai interesant decât a accepta premiul Nobel, e ca şi cum ţi s-ar acorda un premiu şi mai important… Întotdeauna i-am reproşat prietenului meu Eugène că a acceptat să intre în Academie… Întotdeauna i-am reproşat lui Beckett că a acceptat Nobel-ul… La ce sunt bune toate aceste mascarade?

PREŞEDINTELE: Bun, deci întrebarea era de ce aţi venit, abia acum, ca să mă vedeţi, domnule Cioran?

CIORAN: E o mică perversiune, domnule Preşedinte… Întotdeauna am fost convins că oamenii devin mai interesanţi când le merge prost…

PREŞEDINTELE: În orice caz, mulţumesc, *Maitre* Cioran…

(Intră HAMALUL împingând un cărucior pe care se află două sau trei valize. HAMALUL traversează scena şi se îndreaptă spre ieşire. PREŞEDINTELE îl urmează pe HAMAL.)

CIORAN: Plecaţi, deja? Unde plecaţi?

PREŞEDINTELE: În Egipt, domnule Cioran… În Egipt…

(PREŞEDINTELE se îndepărtează urmându-l pe HAMAL.)

SCENA 11

Spitalul Broca. Undeva, pe unul din coridoarele spitalului, CIORAN, în dreptul unei ferestre, priveşte în gol. FEMEIA ÎN ALB (să fie tot DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI?) intră împingând un scaun pe rotile.

FEMEIA ÎN ALB: Domnule Cioran... Domnule Cioran... Vă caut de aproape o oră... Unde aţi fost?

CIORAN: Am căutat o cabină telefonică în tot cartierul... deşi nu-mi mai amintesc pe cine trebuia să sun...

FEMEIA ÎN ALB: Sunt sigură că iar v-aţi ascuns într-un salon, nu-aşa? Numai pozne, faceţi, domnule Cioran...

CIORAN: E plin de pisici negre şi de vrăjitoare în cartierul ăsta, între strada Broca şi strada Pascal... Vă sfătuiesc să nu treceţi niciodată prin faţa bisericii Saint Médard la miezul nopţii, toată piaţa aia de unde începe să urce strada Mouffetard e bântuită.

FEMEIA ÎN ALB: Ieri aţi încuiat mai mulţi bolnavi în sala cu maşini de spălat. De ce?

CIORAN: Tot felul de iluminaţi trec pe acolo la miezul nopţii... Ştiaţi că locul ăla a fost timp de câteva sute de ani o curte a miracolelor, la intrarea în Paris?

FEMEIA ÎN ALB: Hai, instalaţi-vă pe scăunel. Văd duc să vă culc.

CIORAN: Ce n-a fost acolo în evul mediu... pelerinaje, apariţii, isterii colective, autodafeuri... Eu unul am evitat întotdeauna pieţişoara aia din faţa bisericii Saint Médard...

(FEMEIA ÎN ALB îl obligă pe CIORAN să se instaleze în fotoliul rulant.)

FEMEIA ÎN ALB: Aşa... Şi acum spuneţi-mi unde este salonul dumneavoastră...

CIORAN *(se uită în carnet):* La capătul coridorului, la stânga.

FEMEIA ÎN ALB: Bine. Bravo... Iar acum uitaţi-vă la ceas. E ora opt. Ce facem noi la ora opt, domnule Cioran?

CIORAN *(se uită în carnet):* Nu ştiu...

FEMEIA ÎN ALB: Uitaţi-vă sus la pagina numărul opt... La ora opt mergem la culcare.

CIORAN *(citind):* A, da. E ora de mers pentru totdeauna la culcare.

FEMEIA ÎN ALB: Domnule Cioran, dacă nu faceţi un mic efort şi dacă nu luaţi în serios aceste exerciţii de memorie...

CIORAN: Dar mie îmi plac mult aceste exerciţii de memorie... Din cauza asta am şi ieşit ca să caut o cabină telefonică... Din păcate...

FEMEIA ÎN ALB: Haideţi, repetaţi după mine. Ora opt, este ora când Emil Cioran se duce la culcare.

CIORAN: Emil Cioran se duce la culcare.

FEMEIA ÎN ALB: Emil Cioran îşi mănâncă supa şi se duce la culcare.

CIORAN: Îşi mănâncă supa cuminte şi se culcă.

FEMEIA ÎN ALB: Bine. Vedeţi că se poate?

(Se aud opt bătăi ale orologiului de la biserica Saint Médard. FEMEIA ÎN ALB dispare brusc ca o fantomă. CIORAN, aşezat pe scaunul cu rotile, se roteşte panicat în cerc.)

CIORAN: Ăsta-i orologiul de la Saint Medard. V-am spus că se aude până aici... Toată noaptea îl aud, la fiecare oră... Unde aţi dispărut? Domnişoară... Emil Cioran merge la culcare... Emil Cioran îşi mănâncă supa, cuminte, şi pleacă la culcare... Salonul meu este la capătul coridorului, la stânga... Emil Cioran face numai pozne...

Domnişoară... Unde sunteți... poftim, întâi mă obligă să fac exerciții de memorie şi apoi mă abandonează...

(CIORAN deschide o uşă. Dincolo de uşă se află o încăpere care are ceva dintr-o cameră frigorifică. S-ar spune că pereții sunt acoperiți de sloiuri de gheață. În mijlocul încăperii, DACTILOGRAFA şi ŞEFUL SECȚIEI APATRIZI, încearcă să se încălzească în jurul unui foc pe care îl întrețin cu foi de hârtie pe care le rup din mai multe maldăre de dosare. Cele două personaje îşi freacă mereu mâinile, dârdâie de frig, par a fi flămânzi şi la capătul puterilor, ca şi cum ar fi închise în respectiva încăpere de foarte multă vreme.)

ŞEFUL SECȚIEI APATRIZI: Domnule Cioran, vă somez să ne lăsați să ieşim!

DACTILOGRAFA: Fascist! Comunist! Blasfemator! Histrion! Disimulator! Erotoman! La dumneavoastră chiar şi elogiile sunt demolatoare. Şi în orice caz, singurii pe care i-ați elogiat sunt evreii.

CIORAN: Da, pentru că întotdeauna am regretat că nu sunt evreu... Asta este, ce vreți, în adâncul sufletului meu mi-am dorit întotdeauna să fiu evreu. Când te naşti evreu, acest lucru îți rezolvă deja o mare problemă, aceea a ancorării în destin şi în istorie. A fi evreu înseamnă a te naşte din istorie, şi asta simplifică totul...

DACTILOGRAFA: Dați-ne imediat blestemata aia de cheie. Încetați o dată cu jocul ăsta! Nu ne puteți ține închişi aici la infinit!

ŞEFUL SECȚIEI APATRIZI: Domnule Cioran, zău, ajunge... Nu se poate să ne uitați în felul acesta în cotloanele memoriei dumneavoastră slăbite...

DACTILOGRAFA: Renegat! Trădător! Temnicer! Ce suntem noi, figuranții memoriei dumneavoastră?

CIORAN: Şi mai e ceva, astăzi numai evrei sunt cu adevărat liberi. Numai evreii pot să împingă mai departe reflecția, pentru că sunt liberi. Sunt liberi pentru că sunt

victime... Sunt *încă* victime, iată de ce sunt liberi. Occidentul a ratat totul din cauza Holocaustului... Tot, tot, tot... Cum să mai menții o gândire critică după ce ai gazat şase milioane de evrei? Cel mai incomod dintre monştri, iată ce a devenit Occidentul... Acest Occident care a suprimat, odată cu Holocaustul, pentru o mie de ani, dimensiunea critică a gândirii sale... Pentru că o gândire vinovată nu poate fi critică...

DACTILOGRAFA: Sunteți încarnarea lui Vlad Țepeş, da! Ați tras în țeapă toate marile idei produse de om...

CIORAN: Iar o gândire care nu e critică e nulă, este un fel de cap uriaş paralizat, obligat să se privească la infinit în aceeaşi oglindă, şi să-şi repete la infinit aceleaşi fraze autocritice. La revedere!

ŞEFUL SECȚIEI APATRIZI: Domnule Cioran, este pentru ultima oară că vă mai somez... Lăsați-ne să ieşim! Gata! Vrem să ieşim din memoria dumneavoastră ciuruită...

(CIORAN iese şi închide uşa cu cheia. Dincolo de uşă personajele vociferează, izbesc în uşă, etc.

CIORAN rătăceşte o vreme cu scaunul său rulant printre şirul de uşi. Până la urmă se opreşte în fața unei uşi, priveşte în carnet, cercetează aspectul uşii, o deschide.

În încăpere, mai multe personaje sunt reunite în fața unui tort de aniversare, ornat cu lumânări aprinse. S-ar spune că toate lumea îl aştepta pe CIORAN pentru că intrarea acestuia este salutată cu urale. Sunt de față: ORBUL CU TELESCOPUL, DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI, HAMALUL, TÎNĂRUL CARE NU MAI VREA SĂ SE SINUCIDĂ, FATA CU IEPURAŞUL. ORBUL CU TELESCOPUL destupă o sticlă cu şampanie.)

ORBUL CU TELESCOPUL: În sănătatea dumneavoastră, domnule Cioran! La mulți ani!

HAMALUL: Noi toți, domnule Cioran, suntem încă în viață datorită dumneavoastră!

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Apropiați-vă, *cher Maitre*. V-am pregătit o surpriză.

ORBUL CU TELESCOPUL: Înainte de toate, însă, să facem prezentările... Domnule Cioran, îi aveți aici pe cinci dintre membrii Asociației celor care au vrut să se sinucidă şi ni s-au mai sinucis după ce v-au citit cărțile. Asociația Supraviețuitorilor după Citirea lui Cioran. ASCC.

(Aplauze, râsete, agitație. Toată lumea bea, doar CIORAN rămâne nemişcat.)

ORBUL CU TELESCOPUL: Pe scurt, suntem o asociație de depresivi, de anxioşi, de nefericiți, de rătăcitori fără religie fixă, de atei debili, de apatici maladivi, de proşti cărora le lipseşte în mod vital tandrețea, de sceptici bornați, de complexați şi de handicapați afectiv...

FATA CU IEPURAŞUL: Pe scurt, o asociație de inşi cu sufletul estropiat care au reuşit să supraviețuiască datorită cărților dumneavoastră.

ORBUL CU TELESCOPUL: Iar astăzi sărbătorim 45 de ani de la înființarea Asociației.

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Pentru că Asociația a fost creată doar la 6 luni după apariția primei dumneavoastră cărți în Franța...

ORBUL CU TELESCOPUL: La ora aceea nu eram decât trei... Trei nenorociți care au renunțat să se mai sinucidă după ce v-au citit aforismele...

HAMALUL *(îşi şterge o lacrimă):* Altfel spus, am rămas în viață pentru că am dat peste cineva mai deprimat decât noi...

(Râsete, agitație, cineva umple din nou paharele.)

ORBUL CU TELESCOPUL *(între HAMAL şi DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI):* Iată-ne, noi suntem

cei trei candidați la sinucidere care am fondat Asociația...

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Era 1949...

HAMALUL: Exact, imediat după apariția „Tratatului de descompunere”...

DINSINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: „Précis de décomposition”...

TÎNĂRUL CARE NU MAI VREA SĂ SE SINUCIDĂ – Iar noi ăştia mai tineri, am intrat în Asociație abia după „Istorie şi utopie”...

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Când te gândeşti că la început am fost numai trei... Foarte repede însă, în 1952, după ce ați scos „Silogismele amărăciunii”, numărul membrilor a crescut la 60...

ORBUL CU TELESCOPUL: Şi apoi la 80...

HAMALUL: Iar în 1973, când ați publicat „Despre inconvenientul de a fi născut” am atins cifra de o mie de membri...

TÎNĂRUL CARE NU MAI VREA SĂ SE SINUCIDĂ – Profunda dumneavoastră deprimare a salvat vieți omeneşti, domnule Cioran. Şi a sosit momentul să vă mulțumim.

HAMALUL: Puşi în fața nefericirii absolute a gândirii cioraniene, dorința noastră de a muri s-a stins.

ORBUL CU TELESCOPUL: Iar astăzi suntem cîteva zeci de mii. Avem filiale în Germania, în Italia, în Spania şi chiar în Statele Unite.

TÎNĂRUL CARE NU MAI VREA SĂ SE SINUCIDĂ – Suntem fericiți să vă avem printre noi, domnule Cioran. Cărțile dumneavoastră sunt ca nişte lagăre de concentrare. Scăpând din ele nu poți decât să reîncepi să iubeşti viața, să iubeşti lucrurile simple...

HAMALUL: Să mănânci, de exemplu...

FATA CU IEPURAŞUL: Să bei un pahar de vin, să stai la taclale, să te plimbi în oraş...

ORBUL CU TELESCOPUL: Eu personal recitesc „Silogismele amărăciunii” la fiecare şase luni.

HAMALUL: Pentru că vorbim de plimbări... Asociația noastră organizează, de exemplu, o dată pe săptămână, câte o plimbare ghidată prin cartierul unde locuiți, în jurul Odéon-ului. V-am studiat cu atenție toate traseele preferate din jurul Teatrului Odéon şi din parcul Luxembourg...

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI *(citeşte într-o broşură publicitară):* Prin urmare le propunem aderenților Asociației: plimbări între locuința lui Cioran de pe strada l'Odéon numărul 21, şi sediul Editurii Gallimard... Plimbări în jurul bisericii Saint-Sulpice... Plimbări matinale pe aleea unde Emil Cioran avea obiceiul să se întâlnească cu Beckett, în parcul Luxembourg, i-am dat de altfel numele de Aleea Beckett... Plimbări pe traseele, deseori ciudate, pline de ocoluri, pe care le inventa Emil Cioran când se ducea în vizită la Ionesco pe Bulevardul Montparnasse...

TÎNĂRUL CARE NU MAI VREA SĂ SE SINUCIDĂ – Aici însă există mai multe viziuni... S-ar părea că de fiecare dată când vă duceați la Ionesco pe jos, alegeați un alt traseu. S-ar părea că n-ați urmat niciodată de două ori acelaşi drum. Ba mai făceați şi diverse ocolişuri încâlcite prin parcul Luxembourg, pe strada Vaugirard sau chiar pe strada Cherche Midi, ca şi cum ați fi vrut să vi se piardă urma...

ORBUL CU TELESCOPUL: Deci, să urăm la mulți ani Asociației noastre. Domnule Cioran, vreți să suflați dumneavoastră în lumânări?

(Cioran tuşeşte, se îneacă, îşi şterge nasul, rămâne imobil.)

ORBUL CU TELESCOPUL: Mulțumim, mulțumim, domnule Cioran, că ne-ați salvat... Să ştiți că am început şi o vastă operațiune de distribuire gratuită a cărților

dumneavoastră în spitale psihiatrice, în aziluri de bătrâni, în puşcării şi cazărmi…

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Considerăm că orice persoană în stare depresivă poate să-şi regăsească tonusul vital prin simpla citire a unei pagini din Cioran, din oricare din cărțile lui Cioran deschisă la întâmplare. Terapie valabilă pentru orice persoană privată de libertate, lovită de îndoială metafizică sau roasă de angoasa vidului existențial… pentru orice persoană fără busolă afectivă sau socială… pentru orice persoană deprimată de la natură… pentru orice persoană care consideră că viața este absurdă şi care vrea să termine cu viața pentru a-şi salva ultima brumă de demnitate… Ca să rezumăm, terapia e bună pentru orice persoană aflată în contradicție cu ea însăşi…

HAMALUL: Da, o pagină, o singură pagină din oricare din cărțile dumneavoastră ajunge pentru a scăpat imediat de angoasa morții…

FATA CU IEPURAŞUL: Sunteți colacul nostru de salvare, domnule Cioran. Sunteți salvatorul nostru. Ați purtat crucea disperării pentru nou… Mulțumim frumos, domnule Cioran!

ORBUL CU TELESCOPUL *(se apropie şi-l atinge pe CIORAN):* Dați-mi voie să ating o singură clipă stigmatele suferinței metafizice pe care le aveți pe față… Mulțumesc…

TÎNĂRUL CARE NU MAI VREA SĂ SE SINUCIDĂ – Timp de 60 de ani ați agonizat pentru umanitate…

FATA CU IEPURAŞUL *(sare la gâtul lui CIORAN):* Mulțumesc…

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Timp de 60 de ani ați avut curajul să stați neclintit pe buza prăpastiei, scrutând încontinuu întunericul hăului… Mulțumesc…

ORBUL CU TELESCOPUL: Niciodată n-ați întors spatele acestui vânt rece care vine dinspre existența umană,

acestui iz de putreziciune care vine dinspre existența umană, acestui strigăt disperat pe care îl auzim dinspre existența umană...

HAMALUL: Sunteți o călăuză pentru noi, domnule, Cioran... Dumneavoastră ne-ați ajutat să traversăm acest deşert al nimănui care se află între oroarea de a trăi şi frica de a muri...

TÎNĂRUL CARE NU MAI VREA SĂ SE SINUCIDĂ – Ne-ați ajutat să privim spectacolul până la sfârşit...

ORBUL CU TELESCOPUL: Veniți, domnule Cioran... veniți şi suflați în lumânări!

FATA CU IEPURAŞUL: Suflați în lumânări! Suflați în lumânări!

ORBUL CU TELESCOPUL *(agitând un cuțit):* Şi apoi vom tăia tortul!

DISTINSA DOAMNĂ CARE FACE FIRIMITURI: Iar pentru anul viitor Asociația noastră anunță membrilor ei o călătorie în Transilvania! Pe urmele maestrului nostru, al tuturor, domnul Emil Cioran! Vom vizita satul dumneavoastră natal, ne vom plimba pe dealul acela pe care îl evocați atât de des când vorbiți de copilărie...

FEMEIA ÎN ALB: *Coasta Boacii...*Singurul paradis pe care l-ați cunoscut...

TÎNĂRUL CARE NU MAI VREA SĂ SE SINUCIDĂ – Încercăm să învățăm şi puțin româneşte...

HAMALUL: Am început cu înjurăturile...

TÎNĂRUL CARE NU MAI VREA SĂ SE SINUCIDĂ *(deschide un carnet şi citeşte): Pupați în cur.*

HAMALUL *(deschide un carnet şi citeşte): Du-te în aia la mama.*

ORBUL CU TELESCOPUL *(citeşte dintr-un carnet cu caractere în relief): Prinde orbul, scoate-i ochii...* Ceea ce sună destul de bizar, în orice caz în franceză e intraductibil... *„tu n'as qu'arrêter l'aveugle et lui arracher les yeux”*... Ce poate să însemne asta ca înjurătură, scapă total înțelesului nostru...

(Brusc CIORAN se ridică de pe scaunul rulant, suflă în lumânări şi iese.

Întuneric total. Se aud câteva strigăte, bufnete…)

HAMALUL: Domnule Cioran! Păi…
FATA CU IEPURAŞUL: Domnule Cioran, ce faceți?

(Se aude zgomotul unei uşi închise, şi apoi o cheie care se învârte în broască. Este limpede că singur CIORAN a găsit drumul prin întuneric spre ieşire şi că i-a închis pe toți în respectiva încăpere.

În timp ce se aud alte strigăte şi lovituri în uşă, auzim paşii lui CIORAN care se îndepărtează.)

SCENA 12

Proiecție pe ecran: imagini din Sibiu.

Imaginile se fărâmițează. CIORAN rătăceşte într-un labirint de oglinzi. Imaginea sa este multiplicată la infinit. Lumina scade.

CIORAN vede o lumină la capătul unul lung tunel. Se îndreaptă spre lumina de la capătul tunelului. Aşezat la o masă, CIORAN TÎNĂR scrie la lumina unei lumânări. CIORAN TÎNĂR fumează şi silueta sa este învăluită în fum.

CIORAN: Cine sunteți? De ce m-ați chemat?

CIORAN TÎNĂR – Nu mă mai recunoşti?

CIORAN: Nu... nu te recunosc.

CIORAN TÎNĂR – Nu te mai recunoşti pe tine însuți? Nu vezi că sunt... tu.

CIORAN: Nu... nu te recunosc.

CIORAN TÎNĂR – Priveşte-mă mai bine... Sunt tu însuți. Şi sunt încă viu. Mă credeai mort şi îngropat, dar eu nu m-am mişcat de aici. Atâta doar că noaptea nu pot să dorm. Şi am un chef nebun să mă plimb pe străzile din Sibiu.

CIORAN: Eşti total ridicol. Eu n-am fost niciodată atât de tânăr şi atât de prost.

CIORAN TÎNĂR – Ba da... Priveşte-mă bine... Am 22 de ani, tocmai mi-am terminat studiile de filosofie şi viața mea e deja ratată... De ce nu m-ai ucis atunci? De ce m-ai obligat să trăiesc, să îmbătrânesc în modul ăsta grotesc? Tu eşti total ridicol, nu eu... Uită-te la tine... Eu sunt frumos ca un zeu în timp ce tu... eşti urât ca un drac...

CIORAN: Ce face mama?

CIORAN TÎNĂR – Mama?! Îndrăzneşti să întrebi ce face mama? Cum îndrăzneşti să pronunți acest cuvânt,

asasinule, când ştii cât de tare i-ai rănit sufletul… *(Striveşte într-o scrumieră țigara ajunsă la capăt. Caută altă țigară dar pachetul e gol.)* Dă-mi o țigară!

CIORAN: Nu am. Nu mai fumez.

CIORAN TÎNĂR – Atunci de ce ai venit să mă vezi? Cum poți să vii să-ți revizitezi tinerețea cu mâinile goale? Mai eşti insomniac sau acum dormi ca un buştean?

CIORAN: Acum am o altă problemă. Am început să-mi pierd memoria. Cu câteva zile în urmă, ieşind de la Editura Gallimard, mi-am dat seama că nu mai ştiam drumul spre casă… Aveam, apoi, o întâlnire, în piața Fürstenberg… Am găsit piața dar nu mai ştiam cu cine aveam întâlnire şi nici la ce oră… Iar în buzunar văd că port o cheie care nu deschide nici o uşă, dar care le închide pe toate… Habar n-am unde am găsit-o, cine mi-a dat-o… Iartă-mă, tinere, cum ai spus că te cheamă?

CIORAN TÎNĂR – Emil Cioran… Mă numesc Emil Cioran şi am 22 de ani. Sunt Emil Cioran adică tu… Am 22 şi mi-am pierdut somnul. Sufăr ca un câine, scriu în continuu, toată ziua şi toată noaptea… Câteodată, în plină noapte, mă opresc şi privesc pe fereastră. Singurii care veghează în tot oraşul sunt eu şi două sau trei prostituate care rătăcesc pe străzile Sibiului. Timpul nu mai există pentru mine. Timpul a devenit un fel de linie dreaptă, infinită, trasată în fața mea, care traversează vidul… Acum am înțeles de ce viața este suportabilă… Este suportabilă pentru că somnul ne ajută să fragmentăm timpul… Somnul ne dă această iluzie că terminăm ceva şi că începem altceva, că terminăm o zi pentru a începe alta… Numai că pentru mine nu mai există frontieră între zi şi noapte, între ziua de azi şi ziua de mâine… Eu nu termin nimic şi nu reîncep nimic… Singurul lucru pe care aş vrea să-l fac este să-mi zbor creierii… Emil, dă-mi voie să-mi zbor creierii… Ajută-mă…

CIORAN: Sunteți nebun, tinere domn… Iar eu sunt plictisit… De ce nu mă laşi în pace o dată pentru totdeauna?

CIORAN TÎNĂR – Tu nu mă laşi în pace. Tu eşti cel care m-ai închis aici.

CIORAN *(pentru sine):* Ce să fac? Asta a fost eterna mea slăbiciune… Să-i ascult mereu pe toți…

(Se îndreaptă spre ieşire.)

CIORAN TÎNĂR – Emil… nu pleca… Emil, nu mă mai ține închis aici… nu mai suport singurătatea asta… Emil, lasă uşa deschisă… Lasă uşa asta deschisă ca să pot ieşi… Emil, ajunge cât m-ai ținut închis…

CIORAN: Mă agasezi. Mă agasezi din ce în ce mai mult. Cu cât îmbătrânesc, cu atât mă enervezi mai mult. Doamne, cum am putut să fiu atât de stupid?

CIORAN TÎNĂR – În orice caz, nu mai e nimic de făcut. Între noi doi, continuitatea s-a rupt. Şi e insuportabil. Nu mai avem nimic să ne spunem. Dar cel puțin ai putea să laşi deschisă această uşă. Din când în când îmi doresc să ies, în special noaptea. În timpul zilei citesc, scriu, dar noaptea simt nevoia să mă plimb puțin… Lasă-mă să ies din când în când noaptea pe străzile Sibiului, Emil…

(CIORAN scoate cheia din buzunar şi o pune pe masă în fața lui CIORAN TÎNĂR.)

CIORAN: Ia-o… Şi de azi înainte să ştii că nu mai am nici o datorie față de tine…

(Se aude un vag bocet.)

SCENA 13

Proiecție pe ecran. Imagini din satul natal al lui Cioran, Rășinari, și de pe Coasta Boacii.

CIORAN intră și traversează scena. Umbra sa este proiectată pe ecranul gigantic, se suprapune peste imaginile proiectate.

CIORAN *(adresându-se spectatorilor):* Vedeți... Umbra mea a rămas la Sibiu... De când am plecat, umbra mea se plimbă în fiecare noapte pe străzile Sibiului... Iat-o, e umbra mea... În timp ce eu mor încet la Paris, umbra mea umblă haihui prin Sibiu... Nimeni însă, niciodată, n-a știut că în Franța n-am avut umbră, că umbra mea nu era cu mine... Nici măcar Simone... Nu vă pot spune ce greu mi-a fost să mă descurc, timp de 60 de ani, la Paris, fără umbră...

Bocitoarea apare pe vârful colinei. Bocetul se aude din ce în ce mai tare.

Umbra lui CIORAN este în continuare proiectată peste imaginile de pe ecran. CIORAN însă se apropie de BOCITOARE.

CIORAN: Asta e Coasta Boacii, mătușă ?
BOCITOAREA: Asta-i, domnule.
CIORAN: Și dumneata pe cine bocești ?
BOCITOAREA: Bocesc și eu un domn ce nu-l cunosc. Și care zice c-a murit în țară străină...

(BOCITOAREA continuă să bocească. CIORAN urcă colina și dispare de cealaltă parte a ei.)

---- CORTINA ----

Nota autorului:

Personal, nu l-am cunoscut niciodată pe Cioran. Nici n-am încercat, de altfel, opera sa mi-a fost suficientă pentru a comunica şi dialoga cu el.

M-am dus însă, de curiozitate, prin 1988, să-l ascult pe Cioran vorbind despre poetul Benjamin Fondane, în cadrul unei manifestări omagiale organizată de o instituție culturală în memoria acestuia din urmă. Atunci l-am auzit pe Cioran vorbind în franceză şi m-a mişcat profund faptul că păstrase un uşor accent românesc.

Câțiva ani mai târziu, ducându-mă la un recital de pian la Sorbona, cineva m-a prezentat lui Cioran. Am dat deci mâna cu el fără să schimbăm însă nici o vorbă.

Țin deci să precizez că piesa pe care am scris-o despre Cioran este o întâlnire subiectivă şi imaginară între dramaturgul Matei Vişniec şi filosoful Emil Cioran devenit, odată cu moartea sa, un *personaj*. Un *personaj* care continuă să intrige şi să incite de acolo de unde se află, din superba mansardă pe care şi-a construit-o în acest râvnit edificiu numit patrimoniul cultural al umanității.

Toate personajele acestei piese (cu o nuanță însă în ce-l priveşte pe Cioran) sunt deci personaje de ficțiune, şi orice eventuale asemănări cu persoane reale, în viață sau decedate, sunt total întâmplătoare şi țin de jocul purelor coincidențe.

Această piesă care se doreşte un omagiu subiectiv adus lui Cioran îşi trage însă seva din gândirea şi din ideile marelui filosof. Aluziile nu pot fi puse între ghilimele, dar cunoscătorii vor identifica repede sursele cioraniene ale multor replici spuse în această piesă. Pentru cei care nu cunosc însă în profunzime opera lui Cioran, precizez că piesa mea este impregnată de numeroasele idei dezvoltate de Cioran pe teme dintre cele mai diverse începând cu

sinuciderea şi terminând cu destinul poporului român. Construindu-mi replicile, însă, am evitat să „împrumut” *mot-à-mot* fraze din Cioran, iar atunci când logica piesei m-a obligat să utilizez chiar cuvintele lui Cioran, ele sunt puse între ghilimele iar personajele precizează că avem de-a face cu adevărate citate.

Pe lângă opera lui Cioran şi interviurile sale, mi-au fost de o mare utilitate câteva articole şi cărți despre Cioran pe care țin să le citez aici. Mărturii interesante şi reflecții subtile despre omul Cioran, precum cele semnate de Gabriel Liiceanu, Simona Modreanu, Marta petreu, Mihai Şora, Ion Vartic sau Simone Boué, m-au ajutat să-mi construiesc situația dramatică şi să „colorez” personajul.

Iată lista cărților care s-au aflat mai tot timpul pe masa mea de lucru în perioada când am scris piesa:

„Lectures de Cioran” (Textes réunis par Norbert Dodille et Gabriel Liiceanu), Editura l'Harmattan, 1997)

„Declarații de iubire”, de Gabriel Liiceanu, Editura Humanitas, 2001

„Cioran naiv şi sentimental”, de Ion Vartic, Editura Biblioteca Apostrof, 2000

Acest tablou al surselor care se regăsesc în piesa mea trebuie completat de revelațiile legate de marea iubire de bătrânețe a lui Cioran pentru Friedgard Thoma. Revista „Seine et Danube” scoasă la Paris, care şi-a dedicat primul număr lui Cioran, mi-a adus numeroase informații, în special prin articolul publicat de Dieter Schlesak şi intitulat „Je m'ennuie de toi – les lettres d'amour de Cioran à une Allemande.”

MATEI VIŞNIEC

Născut pe 29 ianuarie 1956 la Rădăuți, în Bucovina.

Studii de filosofie şi istorie la Bucureşti, membru fondator al Cenaclului de luni, membru al Uniunii Scriitorilor din România

Debut cu poezie în revista Luceafărul în 1972, debut cu poezie în volum în 1980 la editura Albatros, Bucureşti.

Începe să scrie teatru în studenție, publică piese scurte în almanahuri, reviste studențeşti, dar şi în FAMILIA, VATRA, VIAȚA ROMÂNEASCĂ, AMFITEATRU; între 1977 şi 1987 scrie în jur de 10 piese de două şi trei acte, în jur de 20 de piese scurte şi atrage atenția asupra sa ca tânăr dramaturg; crede sincer în rolul rezistenței culturale.

Septembrie 1987: pleacă la Paris ca turist şi cere azil politic în Franța; lucrează la Londra la Radio BBC timp de un an, apoi începe studii doctorale în Franța; începe să scrie teatru direct în franceză în 1992; în 1993 obține naționalitatea franceză dar o păstrează şi pe cea română.

În prezent lucrează la Paris ca jurnalist la Secția Română de la *Radio France Internationale*.

Privire de ansamblu asupra operei:

- piese de teatru jucate în peste 20 de țări (unele montări au avut loc în mari teatre din Europa: Teatrul ROND-POINT DES CHAMPS ELYSEES din Paris, Teatrul REGAL din Stockholm, Teatrul STARY din Cracovia, Teatrul PICCOLO din Milano, Teatrul NAȚIONAL din Istambul, Teatrul YOUNG VIC din Londra);
- peste 15 piese publicate în Franța (dintre care unele la edituri prestigioase precum ACTES SUD PAPIERS, LANSMAN);
- peste 30 de piese montate în România, în teatre profesioniste precum şi la radio şi la televiziune;

- din 1993 încoace devine unul dintre autorii cei mai jucați ai secțiunii OFF a Festivalului de teatru de la Avignon: peste 15 spectacole cu piesele sale prezentate de mici companii dar şi de teatre importante precum GUICHET MONTPARNASSE, Le Studio DES CHAMPS ELYSEES, Théâtre de L'EST PARISIEN;
- premii acordate de Uniunea Scriitorilor, Academia Română, Societatea Autorilor şi Compozitorilor Dramatici din Franța, precum şi la Festivalul de Teatru de la Avignon.